Corporate Governance Code-matrix

Toepassing van de Corporate Governance Code door de AFM over 2022

Inleiding

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) leeft, voor zover relevant voor de structuur van de AFM, zoveel mogelijk de principes en best practice bepalingen uit de Corporate Governance Code 2016 (de Code) na. De AFM streeft ernaar zoveel mogelijk dezelfde governance-regels na te leven die worden gesteld aan de onder haar toezicht staande, effectenuitgevende instellingen.

In voorliggende matrix is aangegeven welke principes en best practice bepalingen uit de Code zijn geïmplementeerd binnen de AFM, gebaseerd op de stand van zaken in 2022. In de eerste kolom van de matrix zijn de bepalingen uit de Code integraal opgenomen (tenzij anders vermeld). In de tweede kolom is aangegeven of de AFM de betreffende bepaling heeft toegepast, deels toegepast, niet heeft toegepast, danwel dat deze bepaling geen denkbaar toepassingsgebied heeft binnen de AFM (niet van toepassing). In de derde kolom is waar nodig een verbijzondering van deze bepalingen naar de AFM vermeld.

De Code gaat uit van de structuur van een beursgenoteerde vennootschap. De AFM is echter een stichting, als gevolg waarvan een groot aantal bepalingen uit de Code niet of niet rechtstreeks toepasbaar is. Indien een bepaling voor de AFM anders wordt toegepast vanwege de structuur of de activiteiten van de AFM, is hiervan in de derde kolom melding gemaakt. In het algemeen geldt dat waar in de Code gesproken wordt over de raad van commissarissen dit voor de AFM is vertaald naar de raad van toezicht.

Op 20 december 2022 is de geactualiseerde Corporate Governance Code gepubliceerd. De verantwoording over 2023 zal plaatsvinden over deze geactualiseerde versie.

Principe 1.1 Lange termijn waardecreatie

Het bestuur is verantwoordelijk voor de continuïteit van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Het bestuur richt zich op de lange termijn waardecreatie van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van de *stakeholders*. De raad van commissarissen houdt toezicht op het bestuur terzake.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
1.1.1 Strategie voor lange termijn waardecreatie Het bestuur ontwikkelt een visie op lange termijn waardecreatie van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en formuleert een daarbij passende strategie. Afhankelijk van de marktdynamiek kunnen korte termijn aanpassingen van de strategie nodig zijn. Bij het vormgeven van de strategie wordt in ieder geval aandacht besteed aan: **i.** de implementatie en haalbaarheid van de strategie; **ii.** het door de vennootschap gevolgde bedrijfsmodel en de markt waarin de vennootschap en de met haar verbonden onderneming opereren; **iii.** kansen en risico's voor de vennootschap; **iv.** de operationele en financiële doelen van de vennootschap en de invloed ervan op de toekomstige positie in relevante markten; **v.** de belangen van de *stakeholders*; en **vi.** andere voor de vennootschap en de met haar verbonden onderneming relevante aspecten van ondernemen, zoals milieu, sociale en personeelsaangelegenheden, de keten waarin de onderneming opereert, eerbiediging van mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.	Toegepast	De AFM is een organisatie die toezicht houdt op gedragsrisico's die zich voordoen op de financiële markten. De AFM is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) met wettelijke taken en bevoegdheden. De minister van Financiën initieert wetgeving op grond waarvan de AFM haar taken en bevoegdheden verkrijgt en waarin nadere aanwijzingen zijn opgenomen met betrekking tot de governance van de AFM. Binnen het wettelijk kader heeft de AFM haar missie vastgesteld: *'De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten. Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.'* Duurzaam financieel welzijn staat centraal in ons werk. Wij dragen bij aan een gezond financieel stelsel dat de voorwaarden schept voor een goede allocatie van kapitaal. Onze taak om de financiële consument te beschermen bevordert het vertrouwen om gebruik te maken van de diensten van de financiële sector. Financiële crises en affaires, zoals bij beleggingsverzekeringen, laten zien dat de kosten van problemen in de financiële sector groot kunnen zijn, ook voor doorsnee burgers die relatieve buitenstaanders van de sector zijn. Bij het vormgeven van de strategie wordt uitgebreid aandacht besteed aan (i)-(vi). De AFM Strategie 2023-2026 is in juli 2022 door de rvt goedgekeurd. In september heeft het bestuur ook het implementatieplan goedgekeurd, waarin de vervolgacties vastgesteld zijn. De belangrijkste daarvan is het operationeel vertalen van de strategie in de Agenda 2023.
1.1.2 Betrokkenheid raad van commissarissen Het bestuur betrekt de raad van commissarissen tijdig bij het formuleren van de strategie ter realisatie van lange termijn waardecreatie. Het bestuur legt verantwoording af aan de raad van commissarissen over de strategie en de toelichting daarop.	Toegepast	Uit artikel 10.4 van de statuten van de AFM volgt dat het bestuur de goedkeuring van de raad van toezicht behoeft voor alle grote strategische bestuursbesluiten, waaronder het vaststellen of wijzigen van het middellange termijn beleidsplan, de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag. Ieder jaar wordt voor het bestuur en de raad van toezicht een offsite georganiseerd. In deze sessie komt de strategie van de AFM aan de orde en worden strategische (toezicht)onderwerpen uitgebreid met de raad van toezicht besproken.

1.1.3 Rol raad van commissarissen De raad van commissarissen houdt toezicht op de wijze waarop het bestuur de strategie voor lange termijn waardecreatie uitvoert. De raad van commissarissen bespreekt regelmatig de strategie, de uitvoering van de strategie en de daarmee samenhangende voornaamste risico's. In het verslag van de raad van commissarissen legt de raad verantwoording af over de wijze waarop de raad van commissarissen betrokken was bij de totstandkoming en toezicht houdt op de uitvoering van de strategie.	Toegepast	Uit artikel 21.1 van de statuten van de AFM volgt dat de raad van toezicht toeziet op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken en het bestuur met raad ter zijde staat. De raad van toezicht heeft de Handleiding raad van toezicht AFM ontwikkeld, waarin is vastgelegd op welke wijze het orgaan effectief toezicht houdt. De raad van toezicht vergadert zes keer per jaar, waarvan één keer zonder aanwezigheid van het bestuur. Daarbij monitort de raad van toezicht met behulp van dashboards de ontwikkelingen die betrekking hebben op de uitvoering van de strategie en de risico's die daaraan verbonden zijn. Die dashboards bevatten key performance indicators die betrekking hebben op de voortgang op het gebied van de strategie. Verder vindt jaarlijks een offsite plaats, waaraan het bestuur en de raad van toezicht deelnemen. Ook kan de raad van toezicht gebruik maken van het recht dat volgt uit artikel 21.3 van de statuten van de AFM om inlichtingen te verkrijgen van het bestuur. In het verslag van de raad van toezicht is te lezen welke (strategische) thema's zijn besproken en welke dilemma's en vraagstukken hierbij een rol spelen.
1.1.4 Verantwoording bestuur In het bestuursverslag geeft het bestuur een toelichting op zijn visie op lange termijn waardecreatie en op de strategie ter realisatie daarvan en licht toe op welke wijze in het afgelopen boekjaar daaraan is bijgedragen. Daarbij wordt zowel van de korte als lange termijn ontwikkelingen verslag gedaan.	Toegepast	De AFM heeft deze best practice toegepast.

Principe 1.2 Risicobeheersing

De vennootschap beschikt over adequate interne risicobeheersings- en controlesystemen. Het bestuur is verantwoordelijk voor het identificeren en beheersen van de risico's verbonden aan de strategie en de activiteiten van de vennootschap.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
1.2.1 Risicobeoordeling Het bestuur inventariseert en analyseert de risico's die verbonden zijn aan de strategie en de activiteiten van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Zij stelt de risicobereidheid vast en besluit welke maatregelen tegenover de risico's worden gezet.	Toegepast	De AFM is een organisatie die toezicht houdt op gedragsrisico's die zich voordoen op de financiële markten. De AFM voert dit toezicht uit op basis van uitgebreide risicoanalyse. In 2022 zijn de belangrijkste operationele risico's in kaart gebracht en zijn in de planning van 2023 acties opgenomen om hier op te acteren. In 2023 wordt doorontwikkeld met het verder integreren van operationele risicomanagement in de planning- en controlcyclus van de AFM. De AFM heeft een Operational Risk Board (ORB) waar de bewaking van de operationele risico's centraal is belegd.

1.2.2 Implementatie Op basis van de risicobeoordeling ontwerpt, implementeert en onderhoudt het bestuur adequate interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen worden voor zover relevant geïntegreerd in de werkprocessen binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en zijn bekend bij diegenen voor wier werk zij relevant zijn.	Toegepast	De AFM hanteert voor haar risicobeheersing het COSO ERM framework, waar het “Three Lines” model deel van uitmaakt. Het bestuur monitort de voortgang in het kader van de strategische doelstellingen in een continu proces en de voortgang wordt maandelijks met behulp van dashboards door het bestuur besproken. De voortgang met betrekking tot de beheersing van risico’s die verbonden zijn aan deze strategische doelstellingen wordt maandelijks met behulp van dashboards besproken in de bestuursvergadering. Voor specifieke risico’s heeft de AFM maatregelen getroffen door bijvoorbeeld het opstellen van regelingen zoals de Gedragscode AFM, integriteits-, security- en privacybeleid en een handleiding voor de inrichting van financiële verslaggeving. Tot slot hanteert de AFM het stelsel van In Control Verklaringen voor de financiële verslaggevingsaspecten. Tenminste twee keer per jaar wordt een update uitgevoerd op de uitkomsten van de risico inventarisatie van de operationele risico’s. De uitkomsten worden verwerkt in de opzet van de interne risicobeheersings- en controlesystemen.
1.2.3 Monitoring werking Het bestuur monitort de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen en voert ten minste jaarlijks een systematische beoordeling uit van de opzet en de werking van de systemen. Deze monitoring heeft betrekking op alle materiële beheersingsmaatregelen, gericht op strategische, operationele, *compliance* en verslaggevingsrisico’s. Hierbij wordt onder meer rekening gehouden met geconstateerde zwaktes, misstanden en onregelmatigheden, signalen van klokkenluiders, geleerde lessen en bevindingen van de interne audit functie en externe accountant. Waar nodig worden verbeteringen in interne risicobeheersings- en controlesystemen doorgevoerd.	Toegepast	Het bestuur beoordeelt op verschillende momenten in het jaar de werking van deze systemen. Periodiek wordt het bestuur door de tweede en derde lijn geïnformeerd. Dit gebeurt aan de hand van performance dashboards, risicorapportages (voor de disciplines compliance & integriteit, privacy, informatiebeveiliging, operational risk en business continuity management) en de voortgang van de interne en externe auditbevindingen. Hiernaast vindt de monitoring ook plaats aan de hand van de bespreking van de jaarlijkse IAD risico analyse en de hieruitvolgende auditrapportages. Waar nodig treft het bestuur maatregelen ter verbetering van de interne risicobeheersings- en controlesystemen.

Principe 1.3 Interne audit functie

De interne audit functie heeft als taak de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen te beoordelen. Het bestuur is verantwoordelijk voor de interne audit functie. De raad van commissarissen houdt toezicht op de interne audit functie en heeft regelmatig contact met diegene die de functie vervult.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***

1.3.1 Benoeming en ontslag Het bestuur benoemt en ontslaat de leidinggevende interne auditor. Zowel de benoeming als het ontslag van de leidinggevende interne auditor wordt, samen met een advies van de auditcommissie, ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van commissarissen.	Toegepast	Conform artikel 11.3 van het reglement van de raad van toezicht wordt een voorgenomen benoeming of ontslag van het hoofd van de Interne Audit Dienst met een advies van de auditcommissie ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van toezicht.
1.3.2 Beoordeling interne audit functie Het bestuur beoordeelt jaarlijks de wijze waarop de interne audit functie de taak uitvoert en betrekt hierbij het oordeel van de auditcommissie.	Toegepast	Jaarlijks heeft de IAD zowel een gesprek met het bestuur als met de auditcommissie van de raad van toezicht. In deze gesprekken wordt het functioneren van de Interne Audit Dienst besproken. Het bestuur stemt daarbij jaarlijks de beoordeling af met de auditcommissie.
1.3.3 Werkplan van de interne audit functie De interne audit functie stelt een werkplan op en betrekt hierbij het bestuur, de auditcommissie en de externe accountant. Het werkplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het bestuur en vervolgens aan de raad van commissarissen. In dit werkplan wordt aandacht besteed aan de interactie met de externe accountant.	Toegepast	Elk jaar wordt door de IAD een jaarplan opgesteld, waarbij het bestuur, de auditcommissie en de externe accountant worden betrokken. Daarnaast bestaat er een samenwerkingsovereenkomst tussen de externe accountant en de IAD, waarin nadere afspraken tussen de beide rollen zijn vastgelegd. Het auditplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het bestuur en vervolgens aan de raad van toezicht.
1.3.4 Uitvoering werkzaamheden De interne audit functie beschikt over voldoende middelen om het werkplan uit te voeren en heeft toegang tot informatie die voor de uitvoering van haar werkzaamheden van belang is. De interne audit functie heeft direct toegang tot de auditcommissie en de externe accountant. Vastgelegd wordt op welke wijze de auditcommissie door de interne audit functie wordt geïnformeerd.	Toegepast	Na goedkeuring van het jaarplan door het bestuur en de raad van toezicht, beschikt de Interne Audit Dienst over een budget waarover zelfstandig kan worden beschikt. Gedurende het jaar kan eventueel om aanvullend budget worden verzocht. Voor het inzetten van de middelen die de Interne Audit Dienst ter beschikking staan is geen toestemming vereist. Conform het auditcharter heeft de Interne Audit Dienst toegang tot alle personen, bestanden, informatie, systemen, ruimten en eigendommen van de AFM. Alle door de Interne Audit Dienst opgevraagde informatie dient binnen een redelijke termijn te worden verstrekt. De Interne Audit Dienst heeft een directe lijn met de bestuursvoorzitter en de voorzitter van de auditcommissie. Ook heeft de Interne Audit Dienst een directe lijn met de externe accountant. In het reglement van de auditcommissie van de raad van toezicht is vastgelegd op welke wijze de auditcommissie door de Interne Audit Dienst wordt geïnformeerd. Voorts neemt de Interne Audit Dienst standaard deel aan de vergaderingen van de auditcommissie, waarin nadere afspraken over de informatievoorziening worden gemaakt.
1.3.5 Rapportages bevindingen De interne audit functie rapporteert onderzoeksresultaten aan het bestuur, rapporteert de kern van de resultaten aan de auditcommissie en informeert de externe accountant. In de onderzoeksresultaten van de interne audit functie wordt in ieder geval aandacht besteed aan: **i.** gebreken in de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen; **ii.** bevindingen en observaties die van wezenlijke invloed zijn op het risicoprofiel van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming; en	Toegepast	Rapportages en bevindingen van de Interne Audit Dienst worden door de Interne Audit Dienst eerst besproken met betrokkenen waar de resultaten betrekking op hebben. Daarna worden de resultaten aan het bestuur gerapporteerd. Tevens worden de resultaten naar de auditcommissie gestuurd, die in de gelegenheid wordt gesteld vragen te stellen aan de Interne Audit Dienst. Waar nodig wordt de externe accountant ingelicht overeenkomstig de samenwerkingsovereenkomst tussen de externe accountant en de Interne Audit Dienst. Derapporten van de Interne Audit Dienst bevatten kwalificaties over de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Verder worden bevindingen en observaties die van wezenlijke invloed zijn op het risicoprofiel van de AFM nader toegelicht. De Interne Audit Dienst houdt bij wat de status is van de opvolging van

iii. tekortkomingen in de opvolging van aanbevelingen van de interne audit functie.		aanbevelingen en bevindingen afkomstig van de Interne Audit Dienst en de externe accountant. De database wordt op regelmatige basis met de auditcommissie besproken.
1.3.6 Ontbreken interne audit dienst Indien voor de interne audit functie geen interne audit dienst is ingericht, beoordeelt de raad van commissarissen jaarlijks, mede op basis van een advies van de auditcommissie, of adequate alternatieve maatregelen zijn getroffen en beziet of behoefte bestaat om een interne audit dienst in te richten. De raad van commissarissen neemt de conclusies alsmede eventuele aanbevelingen en alternatief getroffen maatregelen die daaruit voortkomen, op in het verslag van de raad van commissarissen.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing omdat de AFM de Interne Audit Dienst heeft ingesteld.

Principe 1.4 Verantwoording over risicobeheersing

Het bestuur legt verantwoording af over de effectiviteit van de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
1.4.1 Verantwoording aan raad van commissarissen Het bestuur bespreekt de effectiviteit van de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen als bedoeld in best practice bepalingen 1.2.1 tot en met 1.2.3 met de auditcommissie en legt daarover verantwoording af aan de raad van commissarissen.	Toegepast	De strategie, de risico's en de werking van de risicobeheersingssystemen vormen jaarlijkse agendapunten voor de gezamenlijke vergaderingen van het bestuur en de raad van toezicht. De uitvoeringsrisicorapportage wordt drie keer per jaar met de auditcommissie van de raad van toezicht besproken.
1.4.2 Verantwoording in het bestuursverslag Het bestuur legt in het bestuursverslag verantwoording af over: **i**. de uitvoering van het risicobeoordeling en beschrijft de voornaamste risico's waarvoor de vennootschap zich geplaatst ziet in relatie tot haar risicobereidheid. Hierbij kan gedacht worden aan strategische, operationele, *compliance* en verslaggevingsrisico's; **ii**. de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen over het afgelopen boekjaar; **iii**. eventuele belangrijke tekortkomingen in de interne risicobeheersings- en controlesystemen die in het	Toegepast	Deze best practice heeft de AFM toegepast.

boekjaar zijn geconstateerd, welke eventuele significante wijzigingen in die systemen zijn aangebracht, welke eventuele belangrijke verbeteringen van die systemen zijn voorzien en dat deze onderwerpen besproken zijn met de auditcommissie en de raad van commissarissen; en **iv**. de gevoeligheid van de resultaten van de vennootschap voor materiële wijzigingen in externe omstandigheden.		
1.4.3 Verklaring van het bestuur Het bestuur verklaart in het bestuursverslag met een duidelijke onderbouwing dat: **i.** het verslag in voldoende mate inzicht geeft in tekortkomingen in de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen; **ii.** voornoemde systemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat; **iii**. het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op going concern basis; en **iv**. in het verslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld die relevant zijn terzake van de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van het verslag.	Toegepast	Deze best practice heeft de AFM toegepast.

Principe 1.5 Rol raad van commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Hierbij richt de raad zich tevens op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de vennootschap en de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
1.5.1 Taken en verantwoordelijkheden auditcommissie De auditcommissie bereidt de besluitvorming van de raad van commissarissen voor over het toezicht op de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving van de vennootschap en op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de	Toegepast	De auditcommissie van de raad van toezicht bereidt de besluitvorming van de raad van toezicht voor betreffende de begroting, de jaarrekening, het accountantsrapport van de externe accountant, de periodieke financiële rapportages, het interne risicomanagement en de benoeming van de externe accountant. Verder bespreekt de auditcommissie de statusrapportage van de Interne Audit Dienst betreffende de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de Interne Audit Dienst en de externe accountant, de

vennootschap. Zij richt zich onder meer op het toezicht op het bestuur ten aanzien van: **i.** de relatie met en de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de interne auditor en de externe accountant; **ii**. de financiering van de vennootschap; **iii**. de toepassing van informatie- en communicatietechnologie door de vennootschap, waaronder risico's op het gebied van *cybersecurity*; en **iv**. het belastingbeleid van de vennootschap.		voortgang met betrekking tot de begroting en de jaarrekening en de integrale risicorapportage, inclusief de risico's op het gebied van cybersecurity. Daar de AFM niet een op winst gerichte onderneming is, is de betrokkenheid van de auditcommissie bij het belastingbeleid van de stichting gering.
1.5.2 Aanwezigheid bestuur, interne auditor en externe accountant bij overleg auditcommissie De bestuurder verantwoordelijk voor financiële zaken, de interne auditor en de externe accountant zijn aanwezig bij de vergaderingen van de auditcommissie, tenzij de auditcommissie anders bepaalt. De auditcommissie bepaalt of en wanneer de voorzitter van het bestuur bij haar vergaderingen aanwezig is.	Toegepast	De Bestuurder Intern Bedrijf (BIB) is belast met de centrale aansturing van de bedrijfsvoering van de AFM, de inrichting van de organisatie en haar processen en de beheersing van de risico's (financieel en operationeel). De bestuursvoorzitter is ten aanzien van het bestuur eindverantwoordelijk. De BIB en de bestuursvoorzitter nemen standaard deel aan de vergaderingen van de auditcommissie. Tevens nemen de Interne Audit Dienst, het Hoofd Planning, Control & Financiën en de externe accountant standaard deel aan die vergaderingen. Uitzonderingen hierop zijn het jaarlijkse afzonderlijke overleg van de auditcommissie met de externe accountant en het jaarlijkse afzonderlijke overleg van de auditcommissie met de Interne Audit Dienst.
1.5.3 Verslag auditcommissie De auditcommissie brengt verslag uit aan de raad van commissarissen over de beraadslaging en bevindingen. In dit verslag wordt in ieder geval vermeld: **i.** de wijze waarop de effectiviteit van de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, bedoeld in best practice bepalingen 1.2.1 tot en met 1.2.3 is beoordeeld; **ii.** de wijze waarop de effectiviteit van het interne en externe audit proces is beoordeeld; **iii**. materiële overwegingen inzake de financiële verslaggeving; en **iv.** de wijze waarop de materiële risico's en onzekerheden, bedoeld in best practice bepaling 1.4.3, zijn geanalyseerd en besproken en wat de belangrijkste bevindingen van de auditcommissie zijn.	Toegepast	De auditcommissie van de raad van toezicht brengt over haar werkzaamheden verslag uit aan de voltallige raad van toezicht door middel van toezending van een verslag van haar beraadslagingen en bevindingen. Tevens brengt de auditcommissie verslag uit van haar werkzaamheden in de vergaderingen van de voltallige raad van toezicht (de commissies van de raad van toezicht zijn een vast agendapunt op de vergadering van de raad van toezicht).
1.5.4 Raad van commissarissen De raad van commissarissen bespreekt de onderwerpen waarover de auditcommissie op basis van best practice bepaling 1.5.3 verslag uitbrengt.	Toegepast	Elk vergaderverslag van de auditcommissie wordt gedeeld met de voltallige raad van toezicht en de auditcommissie is een vast agendapunt op de vergaderingen van de raad van toezicht.

Principe 1.6 Benoeming en beoordeling functioneren externe accountant

De raad van commissarissen doet de voordracht tot benoeming van de externe accountant aan de algemene vergadering en houdt toezicht op het functioneren van de externe accountant.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
1.6.1 Functioneren & benoeming De auditcommissie rapporteert jaarlijks aan de raad van commissarissen over het functioneren van en de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant. De auditcommissie geeft advies aan de raad van commissarissen over de voordracht van benoeming of herbenoeming dan wel ontslag van de externe accountant en bereidt de selectie van de externe accountant voor. Bij voornoemde werkzaamheden betrekt de auditcommissie de observaties van het bestuur. Mede op grond hiervan bepaalt de raad van commissarissen zijn voordracht aan de algemene vergadering tot benoeming van de externe accountant.	Deels toegepast	De raad van toezicht heeft jaarlijks een overleg met de externe accountant betreffende zijn functioneren. De auditcommissie bereidt dit gesprek voor. De AFM wijkt deels van deze best practice af omdat geen selectieproces plaatsvindt met betrekking tot de externe accountant van de AFM. De reden van de afwijking is dat de AFM beperkt is in haar keuze voor een externe accountant op grond van de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) alsmede de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta). De AFM heeft daarom al geruime tijd gekozen voor de Auditdienst Rijk. Als alternatieve maatregel geldt dat de auditcommissie, indien gewenst, een voorstel doet aan de raad van toezicht met betrekking tot een specifieke accountant van de Auditdienst Rijk. Bij dit voorstel wordt het bestuur betrokken. Op die manier wordt getracht om, in lijn met deze best practice, de geschiktheid van de externe accountant zo veel mogelijk te borgen. De raad van toezicht benoemt de specifieke accountant van de Auditdienst Rijk.
1.6.2 Informeren externe accountant over functioneren De raad van commissarissen licht de externe accountant op hoofdlijnen in over de rapportages omtrent zijn functioneren.	Toegepast	Het functioneren van de externe accountant wordt jaarlijks door de voltallige raad van toezicht besproken met de externe accountant
1.6.3 Opdracht De auditcommissie doet een voorstel aan de raad van commissarissen voor de opdracht voor controle van de jaarrekening aan de externe accountant. Het bestuur faciliteert dit. Bij het formuleren van de opdracht is aandacht voor de reikwijdte van het accountantsonderzoek, de te hanteren materialiteit en het honorarium van het accountantsonderzoek. De raad van commissarissen stelt de opdracht vast.	Toegepast	De auditcommissie doet een voorstel aan de raad van toezicht voor de opdracht aan de externe accountant. Het bestuur faciliteert dit. Ook komen de genoemde aspecten aan de orde bij het formuleren van de opdracht. De raad van toezicht ondertekent de uiteindelijke opdrachtverstrekking.
1.6.4 Verantwoording De belangrijkste conclusies van de raad van commissarissen over de voordracht en de uitkomsten van het selectieproces van de externe accountant worden aan de algemene vergadering meegedeeld.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen algemene vergadering kent. Voorts is de relatie tussen de AFM en de minister van Financiën niet van dien aard dat het informeren van de minister van Financiën omtrent de benoeming van de externe accountant is vereist. Zie verder best practice 1.6.1.

1.6.5 Vertrek van de externe accountant De vennootschap publiceert een persbericht bij een tussentijds beëindiging van de relatie met de externe accountantsorganisatie. In het persbericht wordt de reden van de tussentijdse beëindiging toegelicht.	Toegepast	Een tussentijdse beëindiging van de relatie met de externe accountantsorganisatie van de AFM heeft niet plaatsgevonden. Zie voorts best practice 1.6.1. In het voorkomende geval zal een persbericht worden gepubliceerd.

Principe 1.7 Uitvoering werkzaamheden externe accountant

De auditcommissie bespreekt met de externe accountant het auditplan en de bevindingen van de externe accountant naar aanleiding van zijn uitgevoerde werkzaamheden. Het bestuur en de raad van commissarissen onderhouden reguliere contacten met de externe accountant.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
1.7.1 Informatievoorziening aan externe accountant Het bestuur draagt zorg voor dat de externe accountant tijdig alle informatie ontvangt die nodig is voor de uitvoering van zijn werkzaamheden. Het bestuur stelt de externe accountant in de gelegenheid om op de verstrekte informatie te reageren.	Toegepast	Het bestuur heeft de afdeling Planning, Control & Financiën ingesteld. Deze afdeling is verantwoordelijk voor de financiële administratie van de AFM, waaronder haar financiële verslaggeving. De afdeling functioneert als eerste aanspreekpunt voor de externe accountant en draagt er zorg voor dat de externe accountant tijdig alle benodigde informatie ontvangt. De afdeling Planning, Control & Financiën rapporteert rechtstreeks aan de BIB en het bestuur.
1.7.2 Auditplan en bevindingen externe accountant De externe accountant bespreekt het concept auditplan met het bestuur, alvorens het aan de auditcommissie voor te leggen. De auditcommissie bespreekt jaarlijks met de externe accountant: **i.** de reikwijdte en materialiteit van het auditplan en de belangrijkste risico's van de jaarverslaggeving die de externe accountant heeft benoemd in het auditplan; en **ii.** mede aan de hand van de daaraan ten grondslag liggende documenten, de bevindingen en de uitkomsten van de controlewerkzaamheden bij de jaarrekening en de *management letter*.	Toegepast	Het concept auditplan wordt met het bestuur besproken, waarna het wordt voorgelegd aan de auditcommissie. Naar aanleiding hiervan vindt een gesprek plaats tussen de auditcommissie en externe accountant. De in deze best practice genoemde aspecten komen hierin aan bod.
1.7.3 Publicatie financiële berichten De auditcommissie beoordeelt of, en zo ja op welke wijze de externe accountant wordt betrokken bij de inhoud en publicatie van financiële berichten anders dan de jaarrekening.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM vanwege de afwijkende rechtspersonenrechtelijke positie en doelstellingen van de AFM.
1.7.4 Overleg met externe accountant buiten aanwezigheid bestuur	Toegepast	De auditcommissie vergadert minimaal eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van het bestuur met de externe accountant. Zie verder best practice 1.5.2.

De auditcommissie overlegt zo vaak als zij dit noodzakelijk acht, doch ten minste eenmaal per jaar, buiten aanwezigheid van het bestuur met de externe accountant		
1.7.5 Inzage discussiepunten tussen externe accountant en bestuur De raad van commissarissen krijgt inzage in de belangrijkste discussiepunten tussen de externe accountant en het bestuur naar aanleiding van de concept management letter dan wel het concept accountantsverslag.	Toegepast	De belangrijkste discussiepunten van de ADR rapportage worden besproken met het statutaire bestuur, de BIB, het Hoofd Planning, Control & Financiën en de auditcommissie van de raad van toezicht. De auditcommissie brengt over haar werkzaamheden verslag uit aan de voltallige raad van toezicht door middel van toezending van een verslag van haar beraadslagingen en bevindingen. Tevens brengt de auditcommissie verslag uit van haar werkzaamheden in de vergaderingen van de voltallige raad van toezicht (de commissies van de raad van toezicht zijn een vast agendapunt op de vergadering van de raad van toezicht).
1.7.6 Aanwezigheid externe accountant bij vergaderingen raad van commissarissen De externe accountant woont in ieder geval de vergadering van de raad van commissarissen bij waarin het verslag van de externe accountant van het onderzoek van de jaarrekening wordt besproken.	Toegepast	De externe accountant brengt verslag uit aan de raad van toezicht omtrent zijn accountantsonderzoek. Tevens heeft de externe accountant de vergadering van de raad van toezicht waarin dit verslag werd besproken bijgewoond.

Principe 2.1 Samenstelling en omvang

Het bestuur en de raad van commissarissen zijn zodanig samengesteld dat benodigde deskundigheid, achtergrond, competenties en – in het geval van de raad van commissarissen – onafhankelijkheid aanwezig zijn om hun taken naar behoren te kunnen vervullen. De omvang van beide organen is daarop toegesneden.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
2.1.1 Profielschets De raad van commissarissen stelt een profielschets op, rekening houdend met de aard en de activiteiten van de met de vennootschap verbonden onderneming. In de profielschets wordt ingegaan op: **i.** de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen; **ii.** de gewenste gemengde samenstelling van de raad van commissarissen, bedoeld in best practice bepaling 2.1.5; **iii.** de omvang van de raad van commissarissen; en **iv.** de onafhankelijkheid van de commissarissen.	Toegepast	Op grond van artikel 1:27a, vierde lid, Wft en artikel 15.6 van de statuten van de AFM is de raad van toezicht gehouden een profielschets op te stellen voor de raad van toezicht, met daarin opgenomen de onder i. t/m iv. genoemde punten. Op grond van artikel 1:27, derde lid, Wft dient de raad van toezicht uit drie tot vijf leden te bestaan. Voor het vaststellen en wijzigen van de profielschets is op grond van artikel 1:27a, vierde lid, Wft de instemming van de minister van Financiën nodig. Deze profielschets is op de website van de AFM beschikbaar.
2.1.2 Personalia	Toegepast	Deze best practice heeft de AFM toegepast.

Van elke commissaris wordt in het verslag van de raad van commissarissen opgave gedaan van: **i.** geslacht; **ii.** leeftijd; **iii.** nationaliteit; **iv.** hoofdfunctie; **v.** nevenfuncties voor zover deze relevant zijn voor de vervulling van de taak als commissaris; **vi.** tijdstip van eerste benoeming; en **vii.** de lopende termijn waarvoor de commissaris is benoemd.		
2.1.3 Executive committee Indien het bestuur werkt met een *executive committee*, houdt het bestuur rekening met de *checks and balances* die onderdeel uitmaken van het *two-tier* systeem. Dit betekent onder meer het waarborgen van deskundigheid en verantwoordelijkheden van het bestuur en een adequate informatievoorziening aan de raad van commissarissen. De raad van commissarissen houdt hier toezicht op en heeft daarbij specifiek aandacht voor de dynamiek en de verhouding tussen het bestuur en het *executive committee*. In het bestuursverslag wordt verantwoording afgelegd over: **i.** de keuze voor het werken met een *executive committee*; **ii.** de rol, taak en samenstelling van het *executive committee*; en **iii.** de wijze waarop het contact tussen de raad van commissarissen en het *executive committee* is vormgegeven.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen *executive committee* kent. Wel kent de AFM een breed bestuur, waarvan ook de BIB als niet-statutair bestuurder onderdeel is. De BIB is, onder verantwoordelijkheid van het statutair bestuur, belast met de centrale aansturing van de bedrijfsvoering van de AFM, de inrichting van de organisatie en haar processen en de beheersing van de risico's (financieel en operationeel).
2.1.4 Deskundigheid Elke commissaris en elke bestuurder beschikt over de specifieke deskundigheid die noodzakelijk is voor de vervulling van zijn taak. Elke commissaris dient geschikt te zijn om de hoofdlijnen van het totale beleid te beoordelen.	Toegepast	Op grond van artikel 1:27a, eerste lid, Wft dienen het bestuur en de raad van toezicht van de AFM uit personen te bestaan wier betrouwbaarheid buiten twijfel staat en die geschikt zijn voor de uitoefening van hun functies. De AFM hanteert voor haar eigen bestuurders en leden van de raad van toezicht een betrouwbaarheids- en geschiktheidstoets die grotendeels gelijk is aan die van bestuurders van onder toezicht van de AFM staande instellingen. Voorts wordt de deskundigheid van bestuurders en leden van de raad van toezicht van de AFM gewaarborgd door de profielschets die op grond van artikel 1:27a, vierde lid, Wft moet worden opgesteld en de functieprofielen die op grond van artikel 1:26, vierde lid, Wft jo. 1:27, zesde lid, Wft moeten worden opgesteld. De profielschets en functieprofielen schrijven bepaalde specifieke kennis en ervaring van bestuurders en leden van de raad van toezicht voor. De raad van toezicht kan na het doorlopen van het sollicitatietraject op grond van artikel 1:26, eerste lid, Wft en 1:27, derde lid, Wft een niet-bindende voordracht

		aan de minister van Financiën doen. In laatste instantie benoemt de minister de bestuurders en leden van de raad van toezicht. Zie ook best practice 2.1.8.
2.1.5 Diversiteitsbeleid De raad van commissarissen stelt een diversiteitsbeleid op voor de samenstelling van het bestuur, de raad van commissarissen en, indien aanwezig, het *executive committee*. In het beleid wordt ingegaan op de concrete doelstellingen ten aanzien van diversiteit en de voor de vennootschap relevante aspecten van diversiteit, zoals nationaliteit, leeftijd, geslacht en achtergrond inzake opleiding en beroepservaring.	Toegepast	De raad van toezicht heeft een diversiteitsbeleid opgesteld. De genoemde aspecten komen hierin aan de orde. Zo zijn er doelstellingen op het gebied van diversiteit bepaald en wordt hierop gestuurd. De diverse samenstelling op het gebeid van opleiding en beroepservaring komt in de voor de raad van toezicht opgestelde profielschetsen expliciet tot uiting.
2.1.6 Verantwoording over diversiteit In de corporate governance verklaring worden het diversiteitsbeleid en de uitvoering daarvan toegelicht. Hierbij wordt ingegaan op: **i.** de doelstellingen van het beleid; **ii.** de wijze waarop het beleid is uitgevoerd; en **iii.** de resultaten van het beleid in het afgelopen boekjaar. Indien de samenstelling van het bestuur en de raad van commissarissen afwijkt van de doelstellingen van het diversiteitsbeleid van de vennootschap en/of van het streefcijfer voor de verhouding man-vrouw, indien en voorzover dit bij of krachtens de wet is bepaald, wordt in de corporate governance verklaring tevens toegelicht wat de stand van zaken is, welke maatregelen worden genomen om de nagestreefde situatie wel te bereiken en op welke termijn.	Toegepast	De AFM heeft visie op het gebied van diversiteit en inclusiviteit opgesteld. In deze visie is onder meer in kaart gebracht waar deze onderwerpen het toezichtwerk van de AFM raken. Ook gaat de visie in op werkgeverschap (bijvoorbeeld instroom en je thuis voelen bij de AFM) en besluitvorming (meervoudig kijken). In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over het diversiteitsbeleid. Ook zijn in het jaarverslag de resultaten vermeld met betrekking tot genderdiversiteit binnen het bestuur en de raad van toezicht.
2.1.7 Onafhankelijkheid raad van commissarissen De raad van commissarissen is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, het bestuur en welk deelbelang dan ook onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. Om de onafhankelijkheid te borgen, is de raad van commissarissen samengesteld met inachtneming van het volgende: **i.** op maximaal één commissaris is een van de criteria van toepassing zoals bedoeld in best practice bepaling 2.1.8 onderdelen i. tot en met v.; **ii.** het aantal commissarissen waarop de criteria van toepassing zijn zoals bedoeld in best practice bepaling 2.1.8 is tezamen minder dan de helft van het totaal aantal commissarissen; en **iii.** per aandeelhouder, of groep van verbonden aandeelhouders, die direct of indirect meer dan tien	Toegepast	Uit artikel 21.2 van de statuten van de AFM volgt dat de leden van de raad van toezicht hun werkzaamheden verrichten zonder last of ruggespraak en dat zij uitsluitend het doel van de stichting dienen. Bij de vervulling van hun taak richten zij zich op het belang van de stichting en hebben zij oog hebben voor de reputatie van de stichting en haar wettelijke en maatschappelijke taken en doelstellingen. Alle personen die in 2022 lid van de raad van toezicht zijn geweest zijn voorts onafhankelijk in de zin van best practice 2.1.8.

procent van de aandelen in het kapitaal van de vennootschap houdt, is maximaal één commissaris die kan gelden als met hem verbonden of hem vertegenwoordigend als bedoeld in best practice bepaling 2.1.8, onderdelen vi. en vii.		
2.1.8 Onafhankelijkheid commissarissen Een commissaris is niet onafhankelijk indien de betrokken commissaris, dan wel zijn echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de tweede graad: **i.** in de vijf jaar voorafgaand aan de benoeming werknemer of bestuurder van de vennootschap (inclusief gelieerde vennootschappen als bedoeld in artikel 5:48 Wet op het financieel toezicht) is geweest; **ii.** een persoonlijke financiële vergoeding van de vennootschap of van een aan haar gelieerde vennootschap ontvangt, anders dan de vergoeding die voor de als commissaris verrichte werkzaamheden wordt ontvangen en voor zover zij niet past in de normale uitoefening van het bedrijf; iii. in het jaar voorafgaand aan de benoeming een belangrijke zakelijke relatie met de vennootschap of een aan haar gelieerde vennootschap heeft gehad. Daaronder worden in ieder geval begrepen het geval dat de commissaris, of een kantoor waarvan hij aandeelhouder, vennoot, medewerker of adviseur is, is opgetreden als adviseur van de vennootschap (consultant, externe accountant, notaris of advocaat) en het geval dat de commissaris bestuurder of medewerker is van een bankinstelling waarmee de vennootschap een duurzame en significante relatie onderhoudt; iv. bestuurder is van een vennootschap waarin een bestuurder van de vennootschap waarop hij toezicht houdt commissaris is; v. gedurende de voorgaande twaalf maanden tijdelijk heeft voorzien in het bestuur bij belet en ontstentenis van bestuurders; vi. een aandelenpakket in de vennootschap houdt van ten minste tien procent, daarbij meegerekend het aandelenbezit van natuurlijke personen of juridische lichamen die met hem samenwerken op grond van een uitdrukkelijke of stilzwijgende, mondelinge of schriftelijke overeenkomst;	Toegepast	Artikel 15.4 van de statuten van de AFM bevat selectiecriteria die de onafhankelijkheid van de raad van toezicht borgen. Voorts stelt artikel 10 van de statuten extra eisen aan de onafhankelijkheid van de leden van de raad van toezicht. Zie verder best practice 2.1.7. De minister van Financiën is op grond van artikel 1:27, derde lid, Wft bevoegd om leden van de raad van toezicht te benoemen. De raad van toezicht van de AFM kan een niet bindende voordracht tot benoeming indienen bij de minister van Financiën. Voorafgaand aan een voordracht toetst de raad van toezicht een kandidaat onder meer op de onafhankelijkheidscriteria die zijn opgenomen in de statuten van de AFM. Daarbij wordt het bestuur gehoord en heeft de afdeling Compliance, Integriteit & Risicomanagement een adviserende rol. De punten vi. en vii. zijn niet van toepassing op de AFM door haar rechtsvorm van een stichting.

vii. bestuurder of commissaris is bij of anderszins vertegenwoordiger is van een rechtspersoon die direct of indirect ten minste tien procent van de aandelen in de vennootschap houdt, tenzij het gaat om groepsmaatschappijen.		
2.1.9 Onafhankelijkheid voorzitter raad van commissarissen De voorzitter van de raad van commissarissen is geen voormalig bestuurder van de vennootschap en is onafhankelijk in de zin van best practice bepaling 2.1.8.	Toegepast	De voorzitter van de raad van toezicht is onafhankelijk in de zin van best practice 2.1.8 en is geen voormalig bestuurder van de AFM.
2.1.10 Verantwoording onafhankelijkheid commissarissen Het verslag van de raad van commissarissen vermeldt dat naar het oordeel van de raad is voldaan aan de eisen voor onafhankelijkheid, bedoeld in best practice bepalingen 2.1.7 tot en met 2.1.9 en geeft daarbij aan, indien van toepassing, welke commissaris(sen) de raad als niet-onafhankelijk beschouwt.	Toegepast	Deze best practice heeft de AFM toegepast.

Principe 2.2 Benoeming, opvolging en evaluatie

De raad van commissarissen draagt zorg voor een formele en transparante procedure voor het benoemen en herbenoemen van bestuurders en commissarissen en voor een gedegen plan voor opvolging. Daarbij wordt rekening gehouden met het diversiteitsbeleid. Het functioneren van het bestuur en de raad van commissarissen als collectief en het functioneren van individuele bestuurders en commissarissen wordt regelmatig geëvalueerd.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
2.2.1 Benoemings- en herbenoemingstermijnen bestuurders Een bestuurder wordt benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Herbenoeming kan telkens voor een periode van maximaal vier jaar plaatsvinden en wordt tijdig voorbereid. Bij voorbereiding van de benoeming of herbenoeming worden de doelstellingen ten aanzien van diversiteit uit best practice bepaling 2.1.5 in overweging genomen.	Toegepast	Op grond van artikel 1:26, eerste lid, Wft en artikel 4.5 van de statuten van de AFM geschiedt elke (her)benoeming voor een termijn van maximaal vier jaar en is een bestuurder maximaal twee keer herbenoembaar.

2.2.2 Benoemings- en herbenoemingstermijnen commissarissen Een commissaris wordt benoemd voor een periode van vier jaar en kan daarna éénmalig voor een periode van vier jaar worden herbenoemd. De commissaris kan nadien wederom worden herbenoemd voor een benoemingstermijn van twee jaar die daarna met maximaal twee jaar kan worden verlengd. Herbenoeming na een periode van acht jaar wordt gemotiveerd in het verslag van de raad van commissarissen. Bij benoeming of herbenoeming wordt de profielschets, bedoeld in best practice bepaling 2.1.1, in acht genomen	Toegepast	Op grond van artikel 1:27, derde lid, Wft en 15.5 van de statuten van de AFM geschiedt elke (her)benoeming voor een periode van maximaal 4 jaar en is herbenoeming maximaal twee keer mogelijk.
2.2.3 Tussentijds aftreden Een commissaris of bestuurder treedt tussentijds af bij onvoldoende functioneren, structurele onverenigbaarheid van belangen of wanneer dit anderszins naar het oordeel van de raad van commissarissen is geboden. Bij tussentijds aftreden van een bestuurder of commissaris brengt de vennootschap een persbericht uit waarin de reden voor vertrek wordt genoemd.	Toegepast	Op grond van artikel 1:26, tweede lid, Wft en artikel 5.1 van de statuten van de AFM is de minister van Financiën bevoegd om bestuurders te schorsen of worden zij bij koninklijk besluit ontslagen indien zij niet meer voldoen aan de eisen voor de uitoefening van hun functie of daarin op ernstige wijze zijn tekortgeschoten. Ontslag vindt voorts plaats op eigen verzoek. Op grond van artikel 1:27, vierde lid, Wft jo. 16.1van de statuten van de AFM is de minister van Financiën tevens bevoegd leden van de raad van toezicht te schorsen of te ontslaan wegens ongeschiktheid of onbekwaamheid voor de vervulde functie dan wel wegens andere zwaarwegende in de persoon van de betrokkene gelegen redenen. Ook voor leden van de raad van toezicht geldt dat ontslag tevens op eigen verzoek plaatsvindt. Uit artikel 5.3 jo. artikel 16.3 van de statuten volgt in welk geval de raad van toezicht in ieder geval een voordracht tot ontslag van een bestuurder of lid van de raad van toezicht aan de minister kan doen. Indien sprake is van een tussentijdse aftreding van een bestuurder of lid van de raad van toezicht wordt op grond van artikel 1:26, derde lid, Wft jo. 1:27, vijfde lid, Wft hieromtrent een mededeling gedaan in de Staatscourant. Tevens brengt de AFM een persbericht uit, waarin de reden voor vertrek wordt genoemd.
2.2.4 Opvolging De raad van commissarissen draagt zorg voor dat de vennootschap over een gedegen plan beschikt voor de opvolging van bestuurders en commissarissen, dat is gericht op het in balans houden van de benodigde deskundigheid, ervaring en diversiteit. Bij het opstellen van het plan wordt de profielschets van de raad van commissarissen, bedoeld in best practice bepaling 2.1.1, in acht genomen. Tevens stelt de raad van commissarissen een rooster van aftreden vast om zoveel mogelijk te voorkomen dat commissarissen	Toegepast	De raad van toezicht heeft een opvolgingsplan vastgesteld voor opvolging van bestuurders en leden van de raad van toezicht. Het rooster van aftreden van de raadsleden is op de website geplaatst.

tegelijk aftreden. Het rooster van aftreden wordt op de website van de vennootschap geplaatst.		
2.2.5 Taken selectie- en benoemingscommissie De selectie- en benoemingscommissie bereidt de besluitvorming van de raad van commissarissen voor en brengt verslag uit aan de raad van commissarissen van haar beraadslagingen en bevindingen. De selectie- en benoemingscommissie richt zich in ieder geval op: **i**. het opstellen van selectiecriteria en benoemingsprocedures inzake bestuurders en commissarissen; **ii**. de periodieke beoordeling van de omvang en samenstelling van het bestuur en de raad van commissarissen en het doen van een voorstel voor een profielschets van de raad van commissarissen; **iii**. de periodieke beoordeling van het functioneren van individuele bestuurders en commissarissen en de rapportage hierover aan de raad van commissarissen; **iv**. het opstellen van een plan voor de opvolging van bestuurders en commissarissen; **v**. het doen van voorstellen voor (her)benoemingen; en **vi**. het toezicht op het beleid van het bestuur inzake selectiecriteria en benoemingsprocedures voor het hoger management.	Toegepast	De raad van toezicht heeft uit haar midden een benoemingen- en remuneratiecommissie samengesteld. In het reglement van de benoemingen- en remuneratiecommissie is de taak van deze commissie vastgelegd. De benoemingen- en remuneratiecommissie richt zich op alle genoemde punten.
2.2.6 Evaluatie raad van commissarissen De raad van commissarissen evalueert ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van het bestuur zijn eigen functioneren, het functioneren van de afzonderlijke commissies van de raad en dat van de individuele commissarissen, en bespreekt de conclusies die aan de evaluatie worden verbonden. Hierbij wordt aandacht besteed aan: **i**. inhoudelijke aspecten, de onderlinge interactie en de interactie met het bestuur; **ii.** zaken die zich in de praktijk hebben voorgedaan waaruit lessen kunnen worden getrokken; en **iii.** het gewenste profiel, de samenstelling, competenties en deskundigheid van de raad van commissarissen.	Toegepast	Op grond van artikel 23.2 van de statuten van de AFM vergadert de raad van toezicht ten minste eenmaal buiten de aanwezigheid van het bestuur. In deze vergadering wordt het functioneren van de leden van de raad van toezicht individueel alsmede het functioneren als collectief besproken. Ook het functioneren van de commissies van de raad van toezicht wordt in deze vergadering besproken. Tevens wordt het functioneren van het bestuur als geheel alsmede dat van de individuele bestuurders besproken. Bij elke evaluatie wordt aandacht besteed aan de onder i.-iii. genoemde punten.
2.2.7 Evaluatie bestuur De raad van commissarissen evalueert ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van het bestuur zowel het	Toegepast	Zie best practice 2.2.6. Ook het bestuur evalueert in een daarvoor bestemde vergadering zowel zijn eigen functioneren als collectief als dat van de individuele bestuurders.

functioneren van het bestuur als collectief als dat van de individuele bestuurders en bespreekt de conclusies die aan de evaluatie worden verbonden, zulks mede in het licht van opvolging van bestuurders. Ook het bestuur evalueert ten minste eenmaal per jaar zijn eigen functioneren als collectief en dat van de individuele bestuurders.		
2.2.8 Verantwoording evaluatie Het verslag van de raad van commissarissen vermeldt: **i**. op welke wijze de evaluatie van de raad van commissarissen, de afzonderlijke commissies en de individuele commissarissen heeft plaatsgevonden; **ii**. op welke wijze de evaluatie van het bestuur en de individuele bestuurders heeft plaatsgevonden; en **iii**. wat is of wordt gedaan met de conclusies van de evaluaties.	Toegepast	Deze best practice heeft de AFM toegepast.

Principe 2.3 Inrichting raad van commissarissen en verslag

De raad van commissarissen draagt zorg dat hij effectief functioneert. De raad van commissarissen stelt commissies in om de besluitvorming van de raad voor te bereiden. Het voorgaande doet geen afbreuk aan de verantwoordelijkheid van de raad van commissarissen als orgaan en van de individuele leden van de raad van commissarissen voor het inwinnen van informatie en het vormen van een onafhankelijk oordeel.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
2.3.1 Reglement raad van commissarissen De taakverdeling binnen de raad van commissarissen, alsmede de werkwijze van de raad worden neergelegd in een reglement. De raad van commissarissen neemt in het reglement een passage op over zijn omgang met het bestuur, de algemene vergadering, indien aanwezig, het medezeggenschapsorgaan en, indien ingesteld, het *executive committee*. Het reglement wordt op de website van de vennootschap geplaatst.	Toegepast	Ingevolge artikel 22 van de statuten van de AFM is de raad van toezicht gehouden om een taakverdeling vast te stellen in het reglement van de raad van toezicht. In het reglement is de taakverdeling van de raad van toezicht vastgelegd. De in deze best practice genoemde punten komen daarin aan bod, met inachtneming van het feit dat de AFM geen algemene vergadering of *executive committee* kent. De omgang met de minister van Financiën volgt onder andere uit de wet en uit de door de minister van Financiën opgestelde visie ‘Toezicht op afstand, de relatie tussen de minister van Financiën en de financiële toezichthouders De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Marken (AFM)’ en het bijbehorende ‘Toezichtarrangement DNB en

		AFM'. Op deze manier is, in lijn met deze best practice, duidelijk op welke wijze de raad van toezicht te werk gaat.
2.3.2 Instellen commissies Indien de raad van commissarissen uit meer dan vier leden bestaat, stelt hij uit zijn midden een auditcommissie, een remuneratiecommissie en een selectie- en benoemingscommissie in. Onverlet de collegiale verantwoordelijkheid van de raad, is het de taak van deze commissies om de besluitvorming van de raad van commissarissen voor te bereiden. Indien de raad van commissarissen besluit om geen audit-, remuneratie- of een selectie- en benoemingscommissie in te stellen, dan gelden de best practice bepalingen die betrekking hebben op deze commissie(s) voor de gehele raad van commissarissen.	Toegepast	Op grond van artikel 23.7 van de statuten van de AFM is de raad van toezicht bevoegd uit haar midden commissies in te stellen ter voorbereiding van de besluitvorming. De raad van toezicht heeft uit haar midden een benoemingen- en remuneratiecommissie en een auditcommissie ingesteld. De selectie- en benoemingscommissie is bij de AFM gecombineerd met de remuneratiecommissie. De reden hiervoor is dat de AFM is gebonden aan de Wet normering topinkomens (Wnt), die een afgebakend kader genereert met betrekking tot de beloning van bestuurders.
2.3.3 Reglementen commissies De raad van commissarissen stelt voor de audit-, remuneratie en selectie- en benoemingscommissie een reglement op. Het reglement geeft aan wat de rol en verantwoordelijkheid van de desbetreffende commissie zijn, haar samenstelling is en op welke wijze zij haar taak uitoefent. De reglementen worden op de website van de vennootschap geplaatst.	Toegepast	De raad van toezicht heeft een reglement voor de auditcommissie en een reglement voor de benoemingen- en remuneratiecommissie opgesteld. In de reglementen wordt aangegeven wat de rol en verantwoordelijkheid van de commissies zijn, evenals de samenstelling en op welke wijze de taak wordt uitgevoerd. De reglementen zijn op de website van de AFM geplaatst.
2.3.4 Samenstelling commissies Het voorzitterschap van de audit- of remuneratiecommissie wordt niet vervuld door de voorzitter van de raad van commissarissen, noch door een voormalig bestuurder van de vennootschap. Meer dan de helft van de leden van de commissies is onafhankelijk in de zin van best practice bepaling 2.1.8.	Toegepast	De voorzitter van de raad van toezicht noch een voormalig bestuurder van de AFM vervult het voorzitterschap van de auditcommissie- of de benoemingen- en remuneratiecommissie. Zie verder best practice 2.1.8.
2.3.5 Verslag commissies De raad van commissarissen ontvangt van elk van de commissies een verslag van de beraadslagingen en bevindingen. In het verslag van de raad van commissarissen doet de raad verslag van de uitvoering van de taakopdracht van de commissies in het boekjaar. Daarin wordt vermeld de samenstelling van de commissies, het aantal vergaderingen van de commissies en de belangrijkste onderwerpen die in de vergaderingen aan de orde zijn gekomen.	Toegepast	Het verslag van elke vergadering van de commissies van de raad van toezicht wordt standaard toegezonden aan de raad van toezicht. Op die manier krijgt de raad van toezicht inzage in de beraadslagingen en bevindingen van de commissies.
2.3.6 Voorzitter raad van commissarissen De voorzitter van de raad van commissarissen ziet er in ieder geval op toe dat:	Toegepast	De taak van de raad van toezicht is vastgelegd in artikel 1:27 lid 2 Wft, artikel 21.1 van de statuten van de AFM en in het reglement van de raad van toezicht. In artikel 6 van het reglement van de raad van toezicht zijn de taken van de voorzitter van de raad van toezicht opgenomen. De voorzitter van de raad van toezicht ziet erop toe dat de punten i.-x. worden nageleefd. De punten xi.-xiii. zijn gezien de rechtsvorm alsmede de rol van de

i. de contacten van de raad van commissarissen met het bestuur, indien aanwezig, het medezeggenschapsorgaan en de algemene vergadering naar behoren verlopen; **ii.** de raad van commissarissen een vicevoorzitter kiest; **iii.** voldoende tijd bestaat voor de beraadslaging en besluitvorming door de raad van commissarissen; **iv.** commissarissen tijdig alle informatie ontvangen die nodig is voor de goede uitoefening van hun taak; **v.** de raad en zijn commissies naar behoren functioneren; **vi.** individuele bestuurders en commissarissen ten minste jaarlijks worden beoordeeld op hun functioneren; **vii.** commissarissen en bestuurders hun introductieprogramma volgen; **viii.** commissarissen en bestuurders hun opleidings- of trainingsprogramma volgen; **ix.** het bestuur de activiteiten ten aanzien van cultuur uitvoert; **x.** de raad van commissarissen signalen uit de met de vennootschap verbonden onderneming opvangt en zorgt dat (vermoedens van) materiële misstanden en onregelmatigheden onverwijld aan de raad van commissarissen worden gerapporteerd; **xi.** de algemene vergadering ordelijk en efficiënt verloopt; **xii.** effectieve communicatie met aandeelhouders plaats kan vinden; en **xiii.** de raad van commissarissen tijdig en nauw betrokken wordt bij een fusie- of overnameproces. De voorzitter van de raad van commissarissen heeft regelmatig overleg met de voorzitter van het bestuur.		AFM niet van toepassing. De voorzitter van de raad van toezicht en de voorzitter van het bestuur hebben regelmatig overleg.
2.3.7 Vicevoorzitter raad van commissarissen De vicevoorzitter van de raad van commissarissen vervangt bij gelegenheid de voorzitter.	Toegepast	Uit artikel 6.3 van het reglement van de raad van toezicht volgt dat de vicevoorzitter de voorzitter vervangt bij gelegenheid.
2.3.8 Gedelegeerd commissaris Een gedelegeerd commissaris is een commissaris met een bijzondere taak. De delegatie kan niet verder gaan dan de taken die de raad van commissarissen zelf heeft en omvat niet het besturen van de vennootschap. Zij strekt tot intensiever toezicht en advies en meer geregeld overleg met het bestuur. Het gedelegeerd commissariaat is slechts van tijdelijke aard. De delegatie kan niet de taak en bevoegdheid van de raad van commissarissen wegnemen. De gedelegeerd commissaris blijft lid van de raad van	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM niet werkt met een gedelegeerde commissaris.

commissarissen en doet regelmatig verslag van de uitvoering van zijn bijzondere taak aan de voltallige raad.		
2.3.9 Tijdelijke bestuursfunctie commissaris De commissaris die tijdelijk voorziet in het bestuur bij belet en ontstentenis van bestuurders treedt uit de raad van commissarissen om de bestuurstaak op zich te nemen.	Toegepast	Op grond van artikel 6.2 van de statuten van de AFM is de raad van toezicht bevoegd om bij belet of ontstentenis van op één na alle bestuurders, na overleg met de minister van Financiën, uit haar midden een of meer personen aan te wijzen die mede met het bestuur wordt of worden belast. In een dergelijk geval defungeert deze persoon of defungeren deze personen als lid van de raad van toezicht. Tijdelijke bestuurders moeten worden herbenoemd om terug tot de raad van toezicht toe te kunnen treden. Een dergelijke situatie heeft zich tot nog toe niet voorgedaan.
2.3.10 Secretaris van de vennootschap De raad van commissarissen wordt ondersteund door de secretaris van de vennootschap. De secretaris: **i.** ziet erop toe dat de juiste procedures worden gevolgd en dat wordt gehandeld in overeenstemming met de wettelijke en statutaire verplichtingen; **ii.** faciliteert de informatievoorziening van het bestuur en de raad van commissarissen; en **iii.** ondersteunt de voorzitter van de raad van commissarissen in de organisatie van de raad, waaronder de informatievoorziening, agendering van vergaderingen, evaluaties en opleidingsprogramma's. De secretaris wordt, al dan niet op initiatief van de raad van commissarissen, benoemd en ontslagen door het bestuur, na verkregen goedkeuring door de raad van commissarissen. Indien de secretaris ook werkzaamheden verricht voor het bestuur en signaleert dat de belangen van het bestuur en de raad van commissarissen uiteenlopen, waardoor onduidelijk is welke belangen de secretaris dient te behartigen, meldt hij dit bij de voorzitter van de raad van commissarissen.	Toegepast	Op grond van artikel 4.8 en artikel 15.9 van de statuten van de AFM heeft de AFM een secretaris die hoofdzakelijk ter ondersteuning is van de raad van toezicht en een secretaris die hoofdzakelijk ter ondersteuning is van het bestuur. De secretarissen zijn indien nodig tevens ter ondersteuning van het andere orgaan. De punten i.-iii. vallen onder de verantwoordelijkheden van de secretarissen.
2.3.11 Verslag raad van commissarissen Een verslag van de raad van commissarissen maakt deel uit van de jaarstukken van de vennootschap. In dit verslag legt de raad van commissarissen verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in het afgelopen boekjaar, waarbij in ieder geval verslag wordt gedaan over de onderwerpen, bedoeld in de best practice bepalingen 1.1.3, 2.1.2, 2.1.10, 2.2.8, 2.3.5 en 2.4.4, en indien van toepassing over de onderwerpen, bedoeld in best practice bepalingen 1.3.6 en 2.2.2.	Toegepast	Deze best practice heeft de AFM toegepast.

Principe 2.4 Besluitvorming en functioneren

Het bestuur en de raad van commissarissen dragen zorg voor een evenwichtige en effectieve besluitvorming waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van *stakeholders*. Door het bestuur wordt een goede en tijdige informatievoorziening opgezet. Het bestuur en de raad van commissarissen houden hun kennis en vaardigheden op peil en besteden voldoende tijd aan hun taken en verantwoordelijkheden. Zij zorgen ervoor dat zij bij de uitoefening van hun taken over informatie beschikken die nodig is voor een goede besluitvorming.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
2.4.1 Stimuleren openheid & aanspreekbaarheid Het bestuur en de raad van commissarissen zijn elk verantwoordelijk voor het stimuleren van openheid en aanspreekbaarheid binnen het orgaan waar zij deel van uitmaken en de organen onderling.	Toegepast	Openheid en aanspreekbaarheid is ingebed in de cultuur van de AFM, die nadrukkelijk wordt uitgedragen door het bestuur en de raad van toezicht. Zie verder best practice 2.5.1. Met betrekking tot de raad van toezicht zijn voorts in de Handleiding raad van toezicht AFM nadere afspraken vastgelegd die betrekking hebben op de wijze van communiceren. Het stimuleren van openheid en aanspreekbaarheid wordt expliciet benoemd in deze handleiding.
2.4.2 Nevenfuncties Bestuurders en commissarissen melden nevenfuncties vooraf aan de raad van commissarissen en minimaal jaarlijks worden de nevenfuncties in de vergadering van de raad van commissarissen besproken. De aanvaarding van een commissariaat door een bestuurder behoeft de goedkeuring van de raad van commissarissen.	Toegepast	Om de onafhankelijkheid van bestuurders van de AFM te bewaken, bevatten de statuten extra waarborgen ter voorkoming van met de AFM conflicterende belangen van bestuurders en leden van de raad van toezicht. Uit artikel 8.4 en artikel 19.4 van de statuten van de AFM volgt dat bestuurders en leden van de raad van toezicht geen nevenfuncties mogen bekleden bij instellingen die onder toezicht staan van de AFM. Nevenfuncties bij andere instellingen zijn enkel toegestaan indien de raad van toezicht daarover een oordeel van geen bezwaar heeft afgegeven De beoordeling van deze laatste categorie vindt plaats aan de hand van het Toetsingskader functies en werkzaamheden leden raad van toezicht en leden bestuur. De afdeling Compliance, Integriteit & Risicomanagement geeft over de verenigbaarheid van de beoogde nevenfunctie een advies aan de raad van toezicht, waarbij het bestuur wordt gehoord. De raad van toezicht besluit mede aan de hand van dit advies of de nevenfunctie verenigbaar is met het vervullen van de functie van lid van de raad van toezicht of van bestuurder van de AFM. In elke vergadering van de raad van toezicht wordt in aanwezigheid van de manager Compliance, Integriteit & Risicomanagement het register nevenactiviteiten behandeld. Bestuursleden en leden van de raad van toezicht zijn verplicht vooraf melding te maken van nevenfuncties en -werkzaamheden. Tot slot verdient opmerking dat de AFM kwalificeert als een grote stichting in de zin van artikel 2:397 jo. 2:297a, eerste lid, BW. Ingevolge artikel 2:297a, tweede lid, BW is een

		wettelijk maximum van het aantal nevenfuncties ingesteld voor bestuurders van een grote stichting.
2.4.3 Aanspreekpunt voor functioneren van commissarissen en bestuurders De voorzitter van de raad van commissarissen is namens de raad het voornaamste aanspreekpunt voor het bestuur, commissarissen en voor aandeelhouders over het functioneren van bestuurders en commissarissen. De vicevoorzitter fungeert als aanspreekpunt voor individuele commissarissen en bestuurders over het functioneren van de voorzitter.	Toegepast	De voorzitter van de raad van toezicht fungeert als aanspreekpunt voor het bestuur, leden van de raad van toezicht en het ministerie van Financiën over het functioneren van bestuurders en leden van de raad van toezicht. De vicevoorzitter van de raad van toezicht fungeert als aanspreekpunt voor individuele leden van de raad van toezicht en bestuurders over het functioneren van de voorzitter van de raad van toezicht.
2.4.4 Aanwezigheid bij vergaderingen raad van commissarissen Commissarissen worden geacht aanwezig te zijn bij vergaderingen van de raad van commissarissen en bij vergaderingen van commissies waarvan zij deel uitmaken. Indien commissarissen frequent afwezig zijn bij deze vergaderingen, worden zij daarop aangesproken. Het verslag van de raad van commissarissen vermeldt het aanwezigheidspercentage van elke commissaris bij de vergaderingen van de raad van commissarissen en van de commissies.	Toegepast	De verslagen van de vergaderingen van de raad van toezicht geven aan welke leden niet aanwezig waren bij de vergadering. Bij frequente afwezigheid worden leden van de raad van toezicht hierop aangesproken. Het verslag van de raad van toezicht vermeldt het aanwezigheidspercentage van de leden van de raad van toezicht.
2.4.5 Introductieprogramma commissarissen Alle commissarissen volgen een op de functie toegesneden introductieprogramma. Het introductieprogramma besteedt in ieder geval aandacht aan algemene financiële, sociale en juridische zaken, de financiële verslaggeving door de vennootschap, de specifieke aspecten die eigen zijn aan de desbetreffende vennootschap en haar ondernemingsactiviteiten, de cultuur en - indien aanwezig - de relatie met het medezeggenschapsorgaan en de verantwoordelijkheden van een commissaris.	Toegepast	Alle leden van de raad van toezicht volgen na hun benoeming een introductieprogramma, waarin alle in deze best practice genoemde punten aan bod komen.
2.4.6 Ontwikkeling Het bestuur en de raad van commissarissen beoordelen ieder jaarlijks voor hun eigen orgaan op welke onderdelen commissarissen en bestuurders gedurende hun benoemingsperiode behoefte hebben aan training of opleiding.	Toegepast	Aan het begin van het jaar wordt in de vergadering van de raad van toezicht de behoefte aan training en opleiding besproken. Met betrekking tot het bestuur gebeurt dit standaard tijdens de jaarlijkse evaluatiegesprekken, maar ook in een meer continu proces. Ook de leden van de raad van toezicht kunnen gedurende hun benoemingsperiode aangeven op welke onderdelen zij behoefte hebben aan nadere training of opleiding. De AFM draagt de kosten hiervan en faciliteert dit. In de Handleiding raad van toezicht AFM is vastgelegd dat er in ieder geval twee keer per jaar een Permanente Educatiesessie plaatsvindt, waaraan afhankelijk van het onderwerp ook het bestuur deelneemt.
2.4.7 Waarborgen informatievoorziening Het bestuur draagt zorg voor het instellen en handhaven van interne procedures die ervoor zorgen dat alle relevante	Toegepast	De informatievoorziening aan het bestuur is statutair geborgd (artikel 21.3) en het bestuur is in beginsel aanwezig bij de vergaderingen van de raad van toezicht. Zie verder best practice 2.2.6.

informatie tijdig bij het bestuur en bij de raad van commissarissen bekend is. De raad van commissarissen houdt toezicht op de instelling en uitvoering van deze procedures.		
2.4.8 Verantwoordelijkheid commissarissen voor inwinnen informatie De raad van commissarissen en iedere commissaris afzonderlijk heeft een eigen verantwoordelijkheid om van het bestuur, de interne audit functie, de externe accountant en – indien aanwezig – het medezeggenschapsorgaan de informatie in te winnen die de raad van commissarissen nodig heeft om zijn taak als toezichthoudend orgaan goed te kunnen uitoefenen.	Toegepast	Uit artikel 10 lid 1 sub a van de statuten van de AFM volgt dat de leden van de raad van toezicht hun werkzaamheden verrichten zonder last of ruggespraak en dat zij uitsluitend het doel van de stichting dienen. In artikel 21.3 van de statuten van de AFM is het inlichtingenrecht van de raad van toezicht ten aanzien van het bestuur vastgelegd. De raad van toezicht is op grond daarvan bevoegd alle boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de AFM in te zien. Tevens zijn bestuurders en de externe accountant van de AFM op basis van dit artikel verplicht alle informatie te verschaffen die leden van de raad van toezicht voor de uitoefening van hun taak nodig achten. De auditcommissie van de raad van toezicht heeft een directe lijn met het Hoofd Interne Audit Dienst. De raad van toezicht neemt voorts jaarlijks deel aan ten minste twee overleggen tussen het bestuur en de ondernemingsraad van de AFM.
2.4.9 Inwinnen informatie bij functionarissen en externen Indien de raad van commissarissen dit geboden acht, kan hij informatie inwinnen van functionarissen en externe adviseurs van de vennootschap. De vennootschap stelt hiertoe de benodigde middelen ter beschikking. De raad van commissarissen kan verlangen dat bepaalde functionarissen en externe adviseurs bij zijn vergaderingen aanwezig zijn.	Toegepast	Op grond van artikel 21.5 van de statuten van de AFM kan de raad van toezicht zich op kosten van de stichting doen bijstaan door deskundigen, die eventueel aanwezig kunnen zijn bij de vergaderingen van de raad van toezicht. De raad van toezicht kan verder verlangen dat bepaalde functionarissen en externe adviseurs bij zijn vergaderingen aanwezig zijn.

Principe 2.5 Cultuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het vormgeven van een cultuur die is gericht op lange termijn waardecreatie van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De raad van commissarissen houdt toezicht op de activiteiten van het bestuur terzake.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
2.5.1 Verantwoordelijkheid bestuur voor cultuur Het bestuur stelt voor de vennootschap en de met haar verbonden onderneming waarden vast die bijdragen aan een cultuur gericht op lange termijn waardecreatie en bespreekt deze met de raad van commissarissen. Het bestuur is verantwoordelijk voor de inbedding en het onderhouden van de waarden in de vennootschap en de met	Toegepast	Een belangrijk onderdeel van het toezicht van de AFM is de cultuur van de entiteiten die onder haar toezicht staan. Aan de eigen cultuur van de AFM wordt daarom veelvuldig aandacht besteed. De AFM heeft duidelijke kernwaarden vastgesteld: zorgvuldig & doortastend, autonoom & verbindend. Daarbij horen de kernkwaliteiten discipline, analysekracht en vooruitstrevendheid. Deze kwaliteiten dragen bij aan de lange termijn waardecreatie van de AFM, namelijk het creëren van eerlijke en transparante financiële markten en een duurzaam financieel welzijn dat daaruit voortvloeit.

haar verbonden onderneming. Daarbij wordt onder meer aandacht besteed aan: **i**. de strategie en het bedrijfsmodel; **ii**. de omgeving waarin de onderneming opereert; en **iii**. de bestaande cultuur binnen de onderneming en of het gewenst is daar wijzigingen in aan te brengen. Het bestuur stimuleert gedrag dat aansluit bij de waarden en draagt deze waarden uit door het tonen van voorbeeldgedrag.		Bij het formuleren van de kernwaarden is de raad van toezicht betrokken en zijn de punten i.-iii. in acht genomen. De kernwaarden zijn in verschillende gedragslijnen geïmplementeerd, waaronder de Gedragscode AFM. Het bestuur draagt de kernwaarden en de gewenste cultuur binnen de AFM actief uit. Dit komt onder andere naar voren in de meerjarenagenda, het bestuursverslag en diverse speeches die door bestuurders worden gegeven. Zie verder best practice 2.4.1.
2.5.2 Gedragscode Het bestuur stelt een gedragscode op en ziet toe op de werking en de naleving ervan door zichzelf en de werknemers van de vennootschap. Het bestuur informeert de raad van commissarissen over de bevindingen en observaties ten aanzien van de werking en de naleving. De gedragscode wordt op de website van de vennootschap geplaatst.	Toegepast	De AFM heeft een Gedragscode. Deze is voor het laatst in 2020 herzien en op 1 januari 2021 in werking getreden.De herziene Gedragscode is op de website van de AFM geplaatst. Het toezicht op de werking en de naleving van de Gedragscode AFM door het bestuur en de werknemers van de AFM is in het Charter Compliance- en Integriteitsfunctie binnen de AFM (Compliance Charter) belegd bij de afdeling Compliance, Integriteit & Risicomanagement (CIR). Ingevolge het Compliance Charter rapporteert CIR periodiek aan het bestuur over de belangrijkste ontwikkelingen, zaken en bevindingen op het gebied van compliance en integriteit. De rapportage wordt in de eerstvolgende vergadering van de raad van toezicht in aanwezigheid van de manager Compliance, Integriteit & Risicomanagement besproken. Het bestuur informeert de raad van toezicht over de bevindingen en observaties ten aanzien van de werking en de naleving van de Gedragscode AFM en de bijbehorende regelingen.
2.5.3 Medezeggenschap Indien de vennootschap een medezeggenschapsorgaan heeft ingesteld, wordt in het overleg tussen het bestuur, de raad van commissarissen en het medezeggenschapsorgaan ook gesproken over gedrag en cultuur in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.	Toegepast	De AFM heeft een ondernemingsraad ingesteld. Conform de relevante wetgeving vinden jaarlijks minimaal vier overleggen plaats, waaraan in ieder geval de voorzitter van het bestuur en de ondernemingsraad deelnemen. Aan minimaal twee van de overleggen neemt tevens de raad van toezicht deel. De cultuur en het gedrag binnen de AFM zijn daarbij veelvuldig onderwerp van het overleg.
2.5.4 Verantwoording over cultuur In het bestuursverslag geeft het bestuur een toelichting op: **i**. de waarden en de wijze waarop deze worden ingebed in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming; en **ii**. de werking en naleving van de gedragscode.	Toegepast	De AFM rapporteert in haar jaarverslag over compliance en integriteit en de werking en naleving van de integriteitsregelingen, waaronder de Gedragscode AFM.

Principe 2.6 Misstanden en onregelmatigheden

Het bestuur en de raad van commissarissen zijn alert op signalen van (vermoedens van) misstanden en onregelmatigheden. Het bestuur stelt een procedure in zodat meldingen van (vermoedens van) misstanden en onregelmatigheden kunnen worden gedaan en geeft adequate opvolging aan deze meldingen. De raad van commissarissen houdt toezicht op het bestuur ter zake.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
2.6.1 Regeling voor melden van (vermoedens van) misstanden en onregelmatigheden Het bestuur stelt een regeling op voor het melden van (vermoedens van) misstanden en onregelmatigheden binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De regeling wordt op de website van de vennootschap geplaatst. Het bestuur draagt zorg dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie de mogelijkheid hebben een melding te doen.	Toegepast	De AFM heeft een regeling voor het melden van (vermoeden van) misstanden en integriteitschendingen. De herziene versie in 2020 door het bestuur vastgesteld en op 1 januari 2021 in werking getreden. Deze regeling voorziet in waarborgen die werknemers in staat stellen zonder gevaar voor hun rechtspositie een melding te doen. Deze regeling is (als onderdeel van de Gedragscode) op de website van de AFM geplaatst. In de Europese Unie is de nieuwe richtlijn ter bescherming van klokkenluiders van kracht. Deze richtlijn moet nog worden geïmplementeerd in de Wet bescherming klokkenluiders. Op 20 december 2022 is het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-klokkenluidersrichtlijn door de tweede Kamer aangenomen. Het wetsvoorstel zal mogelijk begin 2023 in werking treden. Aangeziende richtlijn al vanaf 17 december 2021 een rechtstreekse werking heeft voor overheden en bevoegde autoriteiten en overheidswerkgevers zoals de AFM zijnde belangrijkste wijzigingen die voortvloeien uit deze wet reeds meegenomen in de herziening van de regeling. De nog openstaande punten worden in 2023 meegenomen bij het actualiseren van de gedragscode en de regelingen. Er is onder andere conform de nieuwe klokkenluiderswet in december 2021 op de AFM-website een extern meldpunt ingericht, zodat ook personen die een werkgerelateerde relatie hebben (gehad) met de AFM of binnenkort krijgen een (anonieme) melding kunnen maken van een (vermoeden van) misstand, inbreuk op het Unierecht of een integriteitsschending. De AFM medewerkers kunnen ook gebruik maken van het intern meldpunt van de AFM om een melding te maken.

2.6.2 Informeren voorzitter raad van commissarissen De voorzitter van de raad van commissarissen wordt door het bestuur onverwijld geïnformeerd over signalen van (vermoedens van) materiële misstanden en onregelmatigheden binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer (het vermoeden van) een misstand of onregelmatigheid het functioneren van een bestuurder betreft, kan een werknemer dit rechtstreeks aan de voorzitter van de raad van commissarissen melden.	Toegepast	Artikel 11 van de statuten van de AFM voorziet erin dat de voorzitter van de raad van toezicht door het bestuur onverwijld wordt geïnformeerd over signalen van (vermoedens van) materiële misstanden en onregelmatigheden binnen de AFM. De Regeling melden (vermoeden van) misstanden en integriteitsschendingen voorziet erin dat wanneer (het vermoeden van) een misstand of integriteitsschending het functioneren van een bestuurder betreft, een werknemer dit rechtstreeks kan melden aan de voorzitter van de raad van toezicht. Zie ook best practice 2.6.1.
2.6.3 Melding externe accountant De externe accountant informeert de voorzitter van de auditcommissie onverwijld wanneer hij bij de uitvoering van zijn opdracht een misstand of onregelmatigheid constateert of vermoedt. Wanneer (het vermoeden van) een misstand of onregelmatigheid het functioneren van een bestuurder betreft, meldt de externe accountant dit aan voorzitter van de raad van commissarissen.	Toegepast	De externe accountant leeft de principes en best practice bepalingen van de Corporate Governance Code na voor zover op hem van toepassing. De auditcommissie is het eerste aanspreekpunt wanneer de externe accountant bij zijn werkzaamheden misstanden of onregelmatigheden constateert.
2.6.4 Toezicht door raad van commissarissen De raad van commissarissen houdt toezicht op de werking van de meldingsprocedure van (vermoedens van) misstanden en onregelmatigheden, op passend en onafhankelijk onderzoek naar signalen van misstanden en onregelmatigheden en, indien een misstand of onregelmatigheid is geconstateerd, een adequate opvolging van eventuele aanbevelingen tot herstelacties. Om de onafhankelijkheid van onderzoek te borgen heeft de raad van commissarissen in gevallen waarin het bestuur zelf betrokken is, de mogelijkheid om zelf een onderzoek te initiëren naar signalen van misstanden en onregelmatigheden en dit onderzoek aan te sturen.	Toegepast	De raad van toezicht houdt op basis van de ingerichte rapportage en controlestructuur (de statuten van de AFM, de Regeling melden (vermoeden van) misstanden en integriteitsschendingen en het Compliance Charter) toezicht op de werking van de Regeling, op passend en onafhankelijk onderzoek naar signalen van misstanden en integriteitsschendingen en op een adequate opvolging van eventuele aanbevelingen tot herstelacties, indien een misstand of integriteitsschending is geconstateerd. Meer specifiek kent de AFM een compliance functie die een belangrijke rol vervult bij de coördinatie van de behandeling van misstanden en integriteitsschendingen. De manager Compliance, Integriteit & Risicomanagement heeft rechtstreeks toegang tot (de voorzitter van) de raad van toezicht. De informatie-uitwisseling wordt bewerkstelligd door de vereiste periodieke rapportages, door reguliere vergaderingen en door meldingen bij incidenten. Om de onafhankelijkheid van onderzoek te borgen bieden de statuten, de Regeling over misstanden en integriteitsschendingen en het Compliance Charter de raad van toezicht in gevallen waarin het bestuur zelf betrokken is, de mogelijkheid om zelf een onderzoek naar signalen van misstanden en integriteitsschendingen te initiëren en aan te sturen.

Principe 2.7 Voorkomen belangenverstrengeling

Elke vorm van belangenverstrengeling tussen de vennootschap en haar bestuurders of commissarissen wordt vermeden. Om te vermijden dat belangenverstrengeling plaats vindt, worden adequate maatregelen getroffen. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor de besluitvorming over de omgang met belangenverstrengeling bij bestuurders, commissarissen en grootaandeelhouders in relatie tot de vennootschap.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
2.7.1 Voorkomen belangenverstrengeling Bestuurders en commissarissen zijn alert op belangenverstrengeling en zullen in ieder geval: **i.** niet in concurrentie met de vennootschap treden; **ii**. geen (substantiële) schenkingen van de vennootschap voor zichzelf, voor hun echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de tweede graad vorderen of aannemen; **iii.** ten laste van de vennootschap geen ongerechtvaardigde voordelen verschaffen aan derden; **iv.** geen zakelijke kansen die aan de vennootschap toekomen benutten voor zichzelf of voor hun echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind of bloed- of aanverwant tot in de tweede graad.	Toegepast	Allereerst voorziet de regeling in de statuten ten aanzien van belangenverstrengeling in een procedure voor de onder i.-iv. genoemde vormen van belangenverstrengeling. De regels en de meldprocedure ten aanzien van belangenverstrengeling zijn verder uitgewerkt in de Regeling belangenverstrengeling voor bestuurders en leden van de raad van toezicht. Daarnaast kent de AFM een Toetsingskader functies en -werkzaamheden leden raad van toezicht, een Regeling Geschenken, Uitnodigingen en Vergoedingen voor Externe Optredens en een Regeling Privébeleggingen (de Regeling ter voorkoming van (de schijn van) handelen met voorwetenschap). Deze regelingen zijn van toepassing op bestuurders en op leden van de raad van toezicht.
2.7.2 Reglement Het reglement van de raad van commissarissen bevat regels voor de wijze waarop omgegaan dient te worden met belangenverstrengeling, waaronder tegenstrijdig belang, van bestuurders en commissarissen in relatie tot de vennootschap. Het reglement beschrijft voor welke transacties goedkeuring van de raad van commissarissen is vereist. Tevens stelt de vennootschap regels op voor het bezit van en transacties in effecten door bestuurders en commissarissen anders dan die uitgegeven door de vennootschap.	Toegepast	De statuten van de AFM bevatten specifieke regels voor de wijze waarop omgegaan dient te worden met belangenverstrengeling, waaronder tegenstrijdig belang, van bestuurders en leden van de raad van toezicht in relatie tot de AFM. De statuten bepalen dat het leden van de raad van toezicht niet is toegestaan bepaalde nevenfuncties te vervullen danwel dat dergelijke nevenfuncties vooraf een oordeel van geen bezwaar vereisen. De statuten beschrijven verder voor welke transacties goedkeuring van de raad van toezicht is vereist. Daarnaast dient een direct of indirect persoonlijk belang dat tegenstrijdig is met het belang van de AFM te worden gemeld bij de (vice)voorzitter van de raad van toezicht. Voorts heeft de AFM in de vorm van haar Regeling Privébeleggingen (voorheen de Complianceregeling) specifieke regels opgesteld voor het bezit van en transacties in financiële instrumenten door bestuurders en leden van de raad van toezicht. De AFM geeft zelf geen effecten uit.

		De Regeling privébeleggingen is (als onderdeel van de Gedragscode AFM) op de website van de AFM geplaatst.
2.7.3 Melding Een tegenstrijdig belang kan bestaan wanneer de vennootschap voornemens is een transactie aan te gaan met een rechtspersoon: **i**. waarin een bestuurder of commissaris persoonlijk een materieel financieel belang houdt; of **ii**. waarvan een bestuurder of commissaris een familierechtelijke verhouding heeft met een bestuurder of commissaris van de vennootschap. Een bestuurder meldt een potentieel tegenstrijdig belang bij een transactie die van materiële betekenis is voor de vennootschap en/of voor de desbetreffende bestuurder onverwijld aan de voorzitter van de raad van commissarissen en aan de overige leden van het bestuur. De bestuurder verschaft daarover alle relevante informatie, inclusief de voor de situatie relevante informatie inzake zijn echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind en bloed- en aanverwanten tot in de tweede graad. Een commissaris meldt een potentieel tegenstrijdig belang bij een transactie die van materiële betekenis is voor de vennootschap en/of voor de desbetreffende commissaris onverwijld aan de voorzitter van de raad van commissarissen en verschaft daarover alle relevante informatie, inclusief de voor de situatie relevante informatie inzake zijn echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind en bloed- en aanverwanten tot in de tweede graad. Indien de voorzitter van de raad van commissarissen een potentieel tegenstrijdig belang heeft, meldt hij dit onverwijld aan de vicevoorzitter van de raad van commissarissen. De raad van commissarissen besluit buiten aanwezigheid van de betrokken bestuurder of commissaris of sprake is van een tegenstrijdig belang.	Toegepast	In de Regeling belangenverstrengeling (die in januari 2020 in werking is getreden) voor bestuurders en leden van de raad van toezicht zijn de eisen met betrekking tot onder andere melding en tegenstrijdig belang opgenomen conform best practice 2.7.3. De Regeling belangenverstrengeling is op de website van de AFM geplaatst.
2.7.4 Verantwoording transacties bestuurders en commissarissen Alle transacties waarbij tegenstrijdige belangen van bestuurders of commissarissen spelen, worden tegen op de markt gebruikelijke condities overeengekomen. Besluiten tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen	Toegepast	Dergelijke transacties hebben zich in boekjaar 2022 niet voorgedaan.

van bestuurders of commissarissen spelen die van materiële betekenis zijn voor de vennootschap en/of voor de desbetreffende bestuurders of commissarissen behoeven goedkeuring van de raad van commissarissen. Dergelijke transacties worden gepubliceerd in het bestuursverslag, met vermelding van het tegenstrijdig belang en de verklaring dat best practice bepalingen 2.7.3 en 2.7.4 zijn nageleefd.		
2.7.5 Verantwoording transacties grootaandeelhouder Alle transacties tussen de vennootschap en natuurlijke of rechtspersonen die ten minste tien procent van de aandelen in de vennootschap houden, worden tegen op de markt gebruikelijke condities overeengekomen. Besluiten tot het aangaan van transacties met deze personen die van materiële betekenis zijn voor de vennootschap en/of voor deze personen behoeven goedkeuring van de raad van commissarissen. Dergelijke transacties worden gepubliceerd in het bestuursverslag, met de verklaring dat best practice bepaling 2.7.5 is nageleefd.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen aandelen kan uitgeven.
2.7.6 Persoonlijke leningen De vennootschap verstrekt aan haar bestuurders en commissarissen geen persoonlijke leningen, garanties en dergelijke, tenzij in de normale uitoefening van het bedrijf en tegen de daarvoor voor het gehele personeel geldende voorwaarden en na goedkeuring van de raad van commissarissen. Leningen worden niet kwijtgescholden.	Toegepast	Op grond van artikel 2.2 van de statuten van de AFM is het doen van uitkeringen aan hen die deel uitmaken van de organen van de AFM uitgesloten van het doel van de stichting. De AFM verstrekt geen leningen, garanties en dergelijke aan bestuurders en leden van de raad van toezicht.

Principe 2.8 Overnamesituaties

Bij een overnamebod op de (certificaten van) aandelen in de vennootschap, bij een onderhands bod op een bedrijfsonderdeel of een deelneming waarvan de waarde de in artikel 2:107a, lid 1, onderdeel c, BW bedoelde grens overschrijdt, en/of bij andere ingrijpende wijzigingen in de structuur van de vennootschap, zorgen zowel het bestuur als de raad van commissarissen voor een zorgvuldige weging van de betrokken belangen van de stakeholders en het voorkomen van belangenverstrengeling voor commissarissen of bestuurders. Het bestuur en de raad van commissarissen laten zich bij hun handelen leiden door het belang van de vennootschap en de daarmee verbonden onderneming.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
2.8.1 Betrekken raad van commissarissen	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen aandelen kan uitgeven.

Wanneer een overnamebod op de (certificaten van) aandelen in de vennootschap wordt voorbereid, bij een onderhands bod op een bedrijfsonderdeel of een deelneming waarvan de waarde de in artikel 2:107a, lid 1, onderdeel c, BW bedoelde grens overschrijdt, en/of bij een andere ingrijpende wijziging in de structuur van de vennootschap, draagt het bestuur zorg dat de raad van commissarissen tijdig en nauw wordt betrokken bij het overnameproces en/of de wijziging van de structuur.		
2.8.2 Informeren raad van commissarissen over verzoek tot inzage door concurrerende bieder Indien op de (certificaten van) aandelen in de vennootschap een overnamebod is aangekondigd of uitgebracht en het bestuur een verzoek van een derde concurrerende bieder ontvangt om inzage te verschaffen in de gegevens van de vennootschap, dan bespreekt het bestuur dit verzoek onverwijld met de raad van commissarissen.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen aandelen kan uitgeven.
2.8.3 Standpunt bestuur ten aanzien van onderhands bod Indien een onderhands bod op een bedrijfsonderdeel of een deelneming waarvan de waarde de in artikel 2:107a, lid 1, onderdeel c, BW bedoelde grens overschrijdt in de openbaarheid is gebracht, deelt het bestuur van de vennootschap zo spoedig mogelijk zijn standpunt over het bod, alsmede de motivering van dit standpunt, openbaar mede.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen aandelen kan uitgeven.

Principe 3.1 Beloningsbeleid bestuur

Het beloningsbeleid voor bestuurders is duidelijk en begrijpelijk, is gericht op lange termijn waardecreatie van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en houdt rekening met de interne beloningsverhoudingen binnen de onderneming. Het beloningsbeleid zet bestuurders niet aan tot gedrag in hun eigen belang noch tot het nemen van risico's die niet passen binnen de geformuleerde strategie en de vastgestelde risicobereidheid. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het formuleren van het beloningsbeleid en de implementatie daarvan.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
3.1.1 Voorstel beloningsbeleid	Toegepast met	De AFM heeft een benoemingen- en remuneratiecommissie die besluiten omtrent de samenstelling en beloning van het bestuur en de leden van de raad van toezicht

De remuneratiecommissie doet een duidelijk en begrijpelijk voorstel aan de raad van commissarissen betreffende het te voeren beloningsbeleid voor het bestuur. De raad van commissarissen legt het beleid ter vaststelling voor aan de algemene vergadering.	inachtneming Wnt	voorbereidt. Op grond van artikel 1:26 lid 5 Wft en artikel 7 van de statuten van de AFM is de raad van toezicht het bevoegde orgaan om de bezoldiging van de bestuurders vast te stellen, met inachtneming van de relevante wet- en regelgeving. De benoemingen- en remuneratiecommissie doet een voorstel hiertoe. De vaststelling van de bezoldiging door de raad van toezicht behoeft de instemming van de minister van Financiën. Op grond van artikel 1.1.3.a van de Wnt valt de AFM onder de Wnt. De beloningen van bestuurders van de AFM dienen daarmee aan de randvoorwaarden die volgen uit deze wet te voldoen. Hoewel ten aanzien van de beloningen van bestuurders kan worden gesproken van een door de AFM gehanteerd beloningsbeleid, ontbreekt een uitgebreid en op schrift gesteld beloningsbeleid, dat door de benoemingen- en remuneratiecommissie aan de raad van toezicht is voorgesteld. In de ogen van de AFM volgt uit de Wnt namelijk een voldoende duidelijk en begrijpelijk beloningsbeleid. Het opstellen van een uitgebreid en op schrift gesteld beloningsbeleid door de benoemingen- en remuneratiecommissie lijkt overbodig.
3.1.2 Beloningsbeleid Bij het formuleren van het beloningsbeleid worden in ieder geval de volgende aspecten in overweging genomen: **i**. de doelstellingen voor de strategie ter uitvoering van lange termijn waardecreatie, zoals bedoeld in best practice bepaling 1.1.1; **ii**. vooraf uitgevoerde scenarioanalyses; **iii**. de beloningsverhoudingen binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming; **iv**. de ontwikkeling van de beurskoers van de aandelen; **v**. een passende verhouding van het variabele deel van de beloning ten opzichte van het vaste deel. Het variabele deel van de beloning is gekoppeld aan vooraf vastgestelde en meetbare prestatiecriteria, die overwegend een lange termijn karakter hebben; **vi**. indien aandelen worden toegekend, de voorwaarden waaronder dit gebeurt. Aandelen worden ten minste voor een periode van vijf jaar na toekenning aangehouden; en **vii**. indien opties worden toegekend, de voorwaarden waaronder dit gebeurt en de voorwaarden waaronder de opties vervolgens kunnen worden uitgeoefend. Opties worden in ieder geval de eerste drie jaar na toekenning niet uitgeoefend.	Toegepast	Aan het door de AFM gehanteerde en op de Wnt gebaseerde beloningsbeleid liggen, weliswaar impliciet, onder andere de punten i.-iii. ten grondslag. Zie best practice 3.1.1. Omdat de AFM door haar stichtingsvorm geen aandelen heeft uitgegeven, zijn de punten iv., vi. en vii. niet van toepassing. Ten aanzien van punt v. geldt dat het beloningsbeleid van de AFM niet voorziet in het hanteren van een variabel deel binnen de beloning van bestuurders en leden van de raad van toezicht.
3.1.3 Beloning executive committee Indien het bestuur werkt met een *executive committee*, informeert het bestuur de raad van commissarissen over de beloning van de leden van het *executive committee*, niet zijnde statutair bestuurders. Het bestuur bespreekt deze beloning jaarlijks met de raad van commissarissen.	N.v.t.	De best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen executive committee heeft.

Principe 3.2 Vaststelling beloningen bestuur

De raad van commissarissen stelt de beloning van de individuele bestuurders vast, binnen de grenzen van het door de algemene vergadering vastgestelde beloningsbeleid. De remuneratiecommissie bereidt de besluitvorming van de raad van commissarissen voor over de vaststelling van beloningen. Een ontoereikende vervulling van taken wordt niet beloond.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
3.2.1 Voorstel remuneratiecommissie De remuneratiecommissie doet een voorstel aan de raad van commissarissen inzake de beloningen van individuele bestuurders. Het voorstel wordt in overeenstemming met het beloningsbeleid opgesteld en gaat in ieder geval in op de beloningsstructuur, de hoogte van de vaste en variabele beloningscomponenten, de gehanteerde prestatiecriteria, de uitgevoerde scenarioanalyses en de beloningsverhoudingen binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.	Toegepast	De benoemingen- en remuneratiecommissie doet een voorstel aan de raad van toezicht inzake beloningen van individuele bestuurders. Het voorstel is in overeenstemming met de Wnt. Een variabel deel van de beloning valt niet binnen het beloningsbeleid. Derhalve bestaat de beloning enkel uit een vast deel. Op grond van artikel 1:26 lid 5 Wft en artikel 7 van de statuten van de AFM wordt de bezoldiging van bestuurders vastgesteld door de raad van toezicht na voorafgaande instemming van de minister van Financiën.
3.2.2 Visie bestuurders eigen beloning Bij het formuleren van het voorstel voor de beloningen van bestuurders neemt de remuneratiecommissie kennis van de visie van de individuele bestuurders met betrekking tot de hoogte en structuur van hun eigen beloning. De remuneratiecommissie vraagt de bestuurders hierbij aandacht te besteden aan de aspecten, bedoeld in best practice bepaling 3.1.2.	Toegepast	Het betrekken van het bestuur bij het formuleren van het voorstel voor beloningen is gebruikelijk in het proces. Zie verder best practice 3.1.2.
3.2.3 Ontslagvergoeding De vergoeding bij ontslag bedraagt maximaal eenmaal het jaarsalaris (het “vaste” deel van de beloning). Een ontslagvergoeding wordt niet uitgekeerd wanneer de overeenkomst voortijdig wordt beëindigd op initiatief van de bestuurder of wanneer de bestuurder ernstig verwijtbaar dan wel nalatig heeft gehandeld.	Toegepast	Op grond van artikel 3.7 Wnt is de ontslagvergoeding van bestuurders gemaximeerd op 75.000 euro. Daarmee blijft de ontslagvergoeding onder het jaarsalaris. Er is geen cao of wettelijke bepaling van toepassing waaruit een hogere ontslagvergoeding volgt. De ontslagvergoeding wordt niet uitgekeerd wanneer de bestuurder de overeenkomst op eigen initiatief voortijdig beëindigt of wanneer de bestuurder ernstig verwijtbaar dan wel nalatig heeft gehandeld.

Principe 3.3 Beloning raad van commissarissen

De raad van commissarissen doet aan de algemene vergadering een duidelijk en begrijpelijk voorstel voor een passende eigen beloning. De beloning voor commissarissen stimuleert een adequate uitoefening van de functie en is niet afhankelijk van de resultaten van de vennootschap.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
3.3.1 Tijdsbesteding en verantwoordelijkheid De beloning van de commissarissen reflecteert de tijdsbesteding en de verantwoordelijkheden van de functie.	Toegepast	De bezoldiging van de raad van toezicht wordt op grond van artikel 18 van de statuten van de AFM vastgesteld door de minister van Financiën met inachtneming van de toepasselijke regelgeving, waaronder de Wnt. De beloning van leden van de raad van toezicht is derhalve niet bovenmatig in verhouding met de tijdsbesteding en verantwoordelijkheden van de functie.
3.3.2 Beloning commissarissen Aan een commissaris worden bij wijze van beloning geen aandelen en/of rechten op aandelen toegekend.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen aandelen kan uitgeven.
3.3.3 Aandelenbezit Het aandelenbezit van een commissaris in de vennootschap waarvan hij commissaris is, is ter belegging op de lange termijn.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen aandelen kan uitgeven.

Principe 3.4 Verantwoording uitvoering beloningsbeleid

In het remuneratierapport legt de raad van commissarissen op een inzichtelijke wijze verantwoording af over de uitvoering van het beloningsbeleid. Het rapport wordt geplaatst op de website van de vennootschap.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
3.4.1 Remuneratierapport De remuneratiecommissie bereidt het remuneratierapport voor. In dit rapport wordt, naast hetgeen de wet vereist, op inzichtelijke wijze in ieder geval verslag gedaan: i. van de wijze waarop het beloningsbeleid in het afgelopen boekjaar in praktijk is gebracht;	N.v.t.	Deze best practice bepaling is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM op grond van artikel 1.3., eerste lid onder a Wnt aan deze wet is gebonden. De Wnt biedt een duidelijk kader omtrent beloningen van bestuurders en leden van de raad van toezicht. Het beloningsbeleid van de AFM is conform de Wnt.

ii. van de wijze waarop de uitvoering van het beloningsbeleid bijdraagt aan lange termijn waardecreatie; **iii**. dat scenarioanalyses in overweging zijn genomen; **iv**. van de beloningsverhoudingen binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en indien van toepassing de wijzigingen in deze verhoudingen ten opzichte van voorgaande boekjaar; **v**. indien een bestuurder een variabele beloning ontvangt, de wijze waarop deze beloning bijdraagt aan lange termijn waardecreatie, de vooraf vastgestelde en meetbare prestatiecriteria waarvan de variabele beloning afhankelijk is gesteld en de relatie tussen de beloning en de prestatie; en **vi**. indien een (voormalig) bestuurder een ontslagvergoeding ontvangt, de reden voor deze vergoeding.		
3.4.2 Overeenkomst bestuurder De belangrijkste elementen van de overeenkomst van een bestuurder met de vennootschap worden na het sluiten daarvan op de website van de vennootschap geplaatst in een inzichtelijk overzicht, uiterlijk bij de oproeping voor de algemene vergadering waar de benoeming van de bestuurder wordt voorgesteld.	N.v.t.	Deze best practice is niet van toepassing op de AFM, omdat de AFM geen algemene vergadering van aandeelhouders heeft die de bestuurders benoemt. Op grond van artikel 1:26 lid 1 Wft en artikel 4.2 van de statuten van de AFM worden de bestuursleden van de AFM benoemd bij koninklijk besluit. De publicatie van de benoeming van bestuurders vindt plaats in de Staatscourant.

Principe 4.1 De algemene vergadering

De algemene vergadering kan een zodanige invloed uitoefenen op het beleid van het bestuur en de raad van commissarissen van de vennootschap, dat zij een volwaardige rol speelt in het systeem van *checks and balances* binnen de vennootschap. Goede corporate governance veronderstelt een volwaardige deelname van aandeelhouders aan de besluitvorming in de algemene vergadering.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
4.1.1 Toezicht raad van commissarissen Het toezicht van de raad van commissarissen op het bestuur omvat mede het toezicht op de verhouding met aandeelhouders.	N.v.t.	Hoofdstuk 4 van de Nederlandse Corporate Governance Code is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen aandeelhouders heeft en daarmee geen algemene vergadering.
4.1.2 Vergaderorde De voorzitter van de algemene vergadering is verantwoordelijk voor een goede vergaderorde teneinde een zinvolle discussie in de vergadering te faciliteren.	N.v.t.	

4.1.3 Agenda Op de agenda van de algemene vergadering wordt vermeld, welke punten ter bespreking en welke punten ter stemming zijn. De volgende onderwerpen worden als aparte agendapunten behandeld: **i**. materiële wijzigingen in de statuten; **ii**. voorstellen omtrent de benoeming van bestuurders en commissarissen; **iii**. het reservering- en dividendbeleid van de vennootschap (de hoogte en bestemming van reservering, de hoogte van het dividend en de dividendvorm); **iv**. het voorstel tot uitkering van dividend; **v**. de goedkeuring van het door het bestuur gevoerde beleid (décharge van bestuurders); **vi**. de goedkeuring van het door de raad van commissarissen uitgeoefende toezicht (décharge van commissarissen); **vii**. elke substantiële verandering in de corporate governance structuur van de vennootschap en in de naleving van deze Code; en **viii**. de benoeming van de externe accountant.	N.v.t.	
4.1.4 Voorstel tot goedkeuring of machtiging Een voorstel tot goedkeuring of machtiging door de algemene vergadering wordt schriftelijk toegelicht. Het bestuur gaat in de toelichting in op alle feiten en omstandigheden die relevant zijn voor de te verlenen goedkeuring of machtiging. De toelichting bij de agenda wordt op de website van de vennootschap geplaatst.	N.v.t.	
4.1.5 Toelichting aandeelhouder bij uitoefening agenderingsrecht Indien een aandeelhouder een onderwerp op de agenda heeft laten plaatsen, licht hij dit ter vergadering toe en beantwoordt hij zo nodig vragen hierover.	N.v.t.	
4.1.6 Agendering door aandeelhouder Een aandeelhouder oefent het agenderingsrecht slechts uit nadat hij daaromtrent in overleg is getreden met het bestuur. Wanneer één of meer aandeelhouders het voornemen hebben de agendering te verzoeken van een onderwerp dat kan leiden tot wijziging van de strategie van de vennootschap, bijvoorbeeld door het ontslag van één of meer bestuurders of commissarissen, wordt het bestuur in de gelegenheid gesteld een redelijke termijn in te roepen om hierop te reageren (de responstijd). De mogelijkheid van het	N.v.t.	

inroepen van de responstijd geldt ook voor een voornemen als hiervoor bedoeld dat strekt tot rechterlijke machtiging voor het bijeenroepen van een algemene vergadering op grond van artikel 2:110 BW. De desbetreffende aandeelhouder. respecteert de door het bestuur ingeroepen responstijd, bedoeld in best practice bepaling 4.1.7.		
4.1.7 Inroepen responstijd Indien het bestuur een responstijd inroept, is dit een redelijke periode die niet langer duurt dan 180 dagen, gerekend vanaf het moment waarop het bestuur door één of meer aandeelhouders op de hoogte wordt gesteld van het voornemen tot agendering tot aan de dag van de algemene vergadering waarop het onderwerp zou moeten worden behandeld. Het bestuur gebruikt de responstijd voor nader beraad en constructief overleg, in ieder geval met de desbetreffende aandeelhouder(s), en verkent de alternatieven. Aan het einde van de responstijd doet het bestuur verslag van dit overleg en de verkenning aan de algemene vergadering. De raad van commissarissen ziet hierop toe. De responstijd wordt per algemene vergadering slechts eenmaal ingeroepen, geldt niet ten aanzien van een aangelegenheid waarvoor reeds eerder een responstijd is ingeroepen en geldt evenmin wanneer een aandeelhouder als gevolg van een geslaagd openbaar bod over ten minste driekwart van het geplaatst kapitaal beschikt.	N.v.t.	
4.1.8 Aanwezigheid voorgedragen bestuurders en commissarissen Bestuurders en commissarissen die worden voorgedragen voor benoeming zijn aanwezig tijdens de algemene vergadering waar over hun voordacht wordt gestemd.	N.v.t.	
4.1.9 Aanwezigheid externe accountant De externe accountant kan over zijn verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening worden bevraagd door de algemene vergadering. De externe accountant woont daartoe deze vergadering bij en is bevoegd daarin het woord te voeren.	N.v.t.	
4.1.10 Verslag algemene vergadering Het verslag van de algemene vergadering wordt uiterlijk drie maanden na afloop van de vergadering op verzoek ter beschikking gesteld aan de aandeelhouders, waarna aandeelhouders gedurende de daaropvolgende drie maanden de gelegenheid hebben op het verslag te	N.v.t.	

reageren. Het verslag wordt vervolgens vastgesteld op de wijze die in de statuten is bepaald.		

Principe 4.2 Informatieverschaffing en voorlichting

Het bestuur en de raad van commissarissen dragen zorg voor een adequate informatieverschaffing en voorlichting aan de algemene vergadering.

Best practices	*Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.*	*Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing*
4.2.1 Motivering beroep zwaarwichtig belang Indien het bestuur en de raad van commissarissen met een beroep op een zwaarwichtig belang der vennootschap de algemene vergadering niet alle verlangde informatie verstrekken, wordt dit beroep gemotiveerd toegelicht.	N.v.t.	
4.2.2 Beleid bilaterale contacten met aandeelhouders De vennootschap formuleert een beleid op hoofdlijnen inzake bilaterale contacten met aandeelhouders en plaatst dit beleid op haar website.	N.v.t.	
4.2.3 Bijeenkomsten en presentaties Analistenbijeenkomsten, analistenpresentaties, presentaties aan (institutionele) beleggers en persconferenties worden vooraf via de website van de vennootschap en persberichten aangekondigd. Analistenbijeenkomsten en presentaties aan beleggers vinden niet plaats kort voor de publicatie van de reguliere financiële informatie. Alle aandeelhouders kunnen deze bijeenkomsten en presentaties gelijktijdig volgen door middel van webcasting, telefoon, of anderszins. De presentaties worden na afloop van de bijeenkomsten op de website van de vennootschap geplaatst.	N.v.t.	
4.2.4 Plaatsing informatie op afzonderlijk gedeelte website De vennootschap plaatst en actualiseert de voor aandeelhouders relevante informatie die zij krachtens het op haar van toepassing zijnde vennootschapsrecht en effectenrecht dient te publiceren of deponeren op een afzonderlijk gedeelte van de website van de vennootschap.	N.v.t.	
4.2.5 Contacten bestuur met pers en analisten De contacten tussen het bestuur enerzijds en de pers en financieel analisten anderzijds worden zorgvuldig en met inachtneming van de toepasselijke wet- en regelgeving behandeld en gestructureerd. De vennootschap verricht	N.v.t.	

geen handelingen die de onafhankelijkheid van analisten ten opzichte van de vennootschap en vice versa aantasten.		
4.2.6 Overzicht beschermingsmaatregelen Het bestuur geeft in het bestuursverslag een overzicht van alle uitstaande of potentieel inzetbare beschermings-maatregelen tegen een overname van zeggenschap over de vennootschap en geeft daarbij aan onder welke omstandigheden en door wie deze beschermings-maatregelen naar verwachting kunnen worden ingezet.	N.v.t.	

Principe 4.3 Uitbrengen van stemmen

Deelname van zoveel mogelijk aandeelhouders aan de besluitvorming in de algemene vergadering is in het belang van de *checks and balances* van de vennootschap. De vennootschap stelt, voor zover het in haar mogelijkheid ligt, aandeelhouders in de gelegenheid op afstand te stemmen en met alle (andere) aandeelhouders te communiceren.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
4.3.1 Stemmen naar eigen inzicht Een aandeelhouder stemt naar eigen inzicht. Van een aandeelhouder die gebruik maakt van stemadviezen van derden wordt verwacht dat hij zich een eigen oordeel vormt over het stembeleid of de door deze adviseur verstrekte stemadviezen.	N.v.t.	
4.3.2 Verstrekken stemvolmachten of steminstructies De vennootschap biedt aandeelhouders en andere stemgerechtigden de mogelijkheid om voorafgaand aan de algemene vergadering stemvolmachten respectievelijk steminstructies aan een onafhankelijke derde te verstrekken.	N.v.t.	
4.3.3 Ontnemen bindende karakter voordracht of ontslag De algemene vergadering van een niet-structuurvennootschap kan een besluit tot het ontnemen van het bindende karakter aan een voordracht tot benoeming van een bestuurder of commissaris en/of een besluit tot ontslag van een bestuurder of commissaris nemen bij volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Aan deze meerderheid kan de eis worden gesteld dat zij een bepaald gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigt, welk	N.v.t.	

deel niet hoger dan een derde wordt gesteld. Indien dit gedeelte ter vergadering niet is vertegenwoordigd, maar een volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen het besluit tot het ontnemen van het bindende karakter aan de voordracht of tot het ontslag steunt, dan kan in een nieuwe vergadering die wordt bijeengeroepen het besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen worden genomen, onafhankelijk van het op deze vergadering vertegenwoordigd gedeelte van het kapitaal.		
4.3.4 Stemrecht financieringspreferente aandelen Het stemrecht op financieringspreferente aandelen wordt gebaseerd op de reële waarde van de kapitaalinbreng.	N.v.t.	
4.3.5 Publiceren stembeleid institutionele beleggers Institutionele beleggers (pensioenfondsen, verzekeraars, beleggingsinstellingen, vermogensbeheerders) plaatsen jaarlijks in ieder geval op hun website hun beleid ten aanzien van het uitoefenen van het stemrecht op aandelen die zij houden in beursvennootschappen.	N.v.t.	
4.3.6 Verslag uitvoering stembeleid institutionele beleggers Institutionele beleggers plaatsen jaarlijks op hun website en/of in hun bestuursverslag een verslag van de uitvoering van hun beleid voor het uitoefenen van het stemrecht in het desbetreffende boekjaar. Daarnaast brengen zij ten minste eenmaal per kwartaal op hun website verslag uit of en hoe zij als aandeelhouders hebben gestemd op algemene vergaderingen. Dit verslag wordt op de website van de institutionele belegger geplaatst.	N.v.t.	

Principe 4.4 Certificering van aandelen

Certificering van aandelen kan een middel zijn om te voorkomen dat door absenteïsme ter algemene vergadering een (toevallige) meerderheid van aandeelhouders de besluitvorming naar haar hand zet. Certificering van aandelen wordt niet gebruikt als beschermingsmaatregel. Het bestuur van het administratiekantoor verleent aan certificaathouders die daarom vragen onder alle omstandigheden en onbeperkt stemvolmachten. De aldus gevolmachtigde certificaathouders kunnen het stemrecht naar eigen inzicht uitoefenen. Het bestuur van het administratiekantoor geniet het vertrouwen van de certificaathouders. Certificaathouders hebben de mogelijkheid om kandidaten voor het bestuur van het administratiekantoor aan te bevelen. De vennootschap verstrekt aan het administratiekantoor geen informatie die niet openbaar is gemaakt.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***

	toegepast of n.v.t.	
4.4.1 Bestuur administratiekantoor Het bestuur van het administratiekantoor geniet het vertrouwen van certificaathouders en opereert onafhankelijk van de vennootschap die de certificaten heeft uitgegeven. De administratievoorwaarden bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden certificaathouders het administratiekantoor kunnen verzoeken een vergadering van certificaathouders bijeen te roepen.	N.v.t.	
4.4.2 Benoeming bestuurders De bestuurders van het administratiekantoor worden benoemd door het bestuur van het administratiekantoor, na aankondiging van de vacature op de website van het administratiekantoor. De vergadering van Certificaathouders kan aan het bestuur van het administratiekantoor personen voor benoeming tot bestuurder aanbevelen. In het bestuur van het administratiekantoor nemen geen (voormalig) bestuurders, (voormalig) commissarissen, werknemers of vaste adviseurs van de vennootschap zitting.	N.v.t.	
4.4.3 Benoemingstermijn bestuur Een bestuurder kan tweemaal voor een periode van vier jaar zitting hebben in het bestuur van het administratiekantoor en nadien tweemaal voor een periode van twee jaar. Herbenoeming na een periode van acht jaar wordt gemotiveerd in het verslag van het bestuur van het administratiekantoor.	N.v.t.	
4.4.4 Aanwezigheid op de algemene vergadering Het bestuur van het administratiekantoor is aanwezig op de algemene vergadering en geeft daarin, desgewenst, een verklaring over zijn voorgenomen stemgedrag.	N.v.t.	
4.4.5 Uitoefening stemrecht Bij de uitoefening van zijn stemrechten richt het administratiekantoor zich primair naar het belang van de certificaathouders en houdt het rekening met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.	N.v.t.	
4.4.6 Periodiek verslag Het administratiekantoor doet periodiek, doch ten minste eenmaal per jaar, verslag van zijn activiteiten. Het verslag wordt op de website van de vennootschap geplaatst.	N.v.t.	
4.4.7 Inhoud verslag In het onder best practice bepaling 4.4.6 bedoelde verslag wordt ten minste aandacht besteed aan:	N.v.t.	

i. het aantal gecertificeerde aandelen, alsmede een toelichting op wijzigingen daarin; **ii**. de in het boekjaar verrichte werkzaamheden; **iii**. het stemgedrag in de gedurende het boekjaar gehouden algemene vergaderingen; **iv**. het door het administratiekantoor vertegenwoordigde percentage van de uitgebrachte stemmen tijdens de onder iii. bedoelde vergaderingen; **v**. de beloning van de bestuursleden van het administratiekantoor; **vi**. het aantal gehouden vergaderingen van het bestuur alsmede de belangrijkste onderwerpen die daarbij aan de orde zijn geweest; **vii**. de kosten van de activiteiten van het administratiekantoor; **viii**. de eventueel door het administratiekantoor ingewonnen externe adviezen; **ix**. de (neven)functies van de bestuurders; en **x**. de contactgegevens van het administratiekantoor.		
4.4.8 Stemvolmachten Het administratiekantoor verleent zonder enige beperkingen en onder alle omstandigheden stemvolmachten aan certificaathouders die daar om vragen. Iedere certificaathouder kan het administratiekantoor een bindende steminstructie geven voor de aandelen die het administratiekantoor voor hem houdt.	N.v.t.	

Principe 5.1 *One-tier* bestuursstructuur

De samenstelling en het functioneren van het bestuur waarvan zowel uitvoerende als niet uitvoerende bestuurders deel uitmaken moeten zodanig zijn dat het toezicht door niet uitvoerende bestuurders naar behoren kan worden uitgevoerd en onafhankelijk toezicht is gewaarborgd.

Best practices	***Toegepast, deels toegepast, niet toegepast of n.v.t.***	***Toelichting verbijzondering AFM, op welke wijze toegepast, waarom niet toegepast of waarom niet van toepassing***
5.1.1 Samenstelling bestuur Het bestuur bestaat in meerderheid uit niet uitvoerende bestuurders. De onafhankelijkheidsvereisten in de zin van	N.v.t.	Hoofdstuk 5 van de Nederlandse Corporate Governance Code is niet van toepassing op de AFM omdat de AFM geen *one-tier* bestuursstructuur kent.

best practice bepalingen 2.1.7 en 2.1.8 zijn van toepassing op de niet uitvoerende bestuurders.		
5.1.2 Voorzitter van het bestuur De voorzitter van het bestuur leidt de vergaderingen van het bestuur. Hij ziet er op toe dat het bestuur als collectief alsmede de commissies van het bestuur evenwichtig zijn samengesteld en naar behoren functioneren.	N.v.t.	
5.1.3 Onafhankelijkheid voorzitter van het bestuur De voorzitter van het bestuur is geen uitvoerende bestuurder (geweest) van de vennootschap en is onafhankelijk in de zin van best practice bepaling 2.1.8.	N.v.t.	
5.1.4 Samenstelling commissies Uitsluitend niet uitvoerende bestuurders maken deel uit van de commissies, bedoeld in best practice bepaling 2.3.2. Het voorzitterschap van de audit- of remuneratiecommissie wordt niet vervuld door de voorzitter van het bestuur, noch door een voormalig uitvoerende bestuurder van de vennootschap.	N.v.t.	
5.1.5 Verantwoording toezicht niet uitvoerende bestuurders De niet uitvoerende bestuurders leggen verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in het afgelopen boekjaar, waarbij in ieder geval verslag wordt gedaan over de onderwerpen, bedoeld in de best practice bepalingen 1.1.3, 2.1.2, 2.1.10, 2.2.8, 2.3.5 en 2.4.4, en indien van toepassing van de onderwerpen, bedoeld in best practice bepalingen 1.3.6 en 2.2.2.	N.v.t.	